

- ◆ NEKAJ OBETAVNIH PREMIKOV V POVPRAŠEVANJU

Velimir Bole, Jože Mencinger, Franjo Štiblar, Robert Volčjak

- ◆ BO ŠE KDAJ DOVOLJ DELA?

Jože Mencinger

- ◆ STATISTIČNA PRILOGA

EIPF

GOSPODARSKA GIBANJA

456

Ljubljana, marec 2013

UREDNIŠKI ODBOR:

Meta Ahtik, Pravna fakulteta UL, Ljubljana;

Wilfried Altzinger, Wirtschaftsuniversität, Wien, Avstria;

Jani Bekő, Univerza v Mariboru, Maribor;

Velimir Bole, EIPF, Ljubljana;

Enrico Colombatto, Universitá di Torino, Italija;

France Križanič, EIPF, Ljubljana;

Jože Mencinger, EIPF, Ljubljana – urednik;

Žan Oplotnik, Univerza v Mariboru, Maribor;

Steve Pejovich, University of Texas, ZDA;

Franjo Štiblar, EIPF, Ljubljana;

GOSPODARSKA GIBANJA objavlja rezultate raziskovanj EIPF o tekočih gospodarskih dogajanjih. Prva številka je izšla junija 1971, od novembra istega leta pa izhajajo redno vsak mesec (z eno dvojno številko v letu). Do novembra 1974 so objavljala rezultate raziskovanj EIPF za Jugoslavijo in so bila pisana v srbohrvaščini. Od novembra 1974 do oktobra 1991, ko so prenehala izhajati, so rezultate raziskovanj za Jugoslavijo objavljala PRIVREDNA KRETANJA JUGOSLAVIJE, GOSPODARSKA GIBANJA pa so se omejevala na Slovenijo. Publikacijo od 2009 sofinancira Javna agencija za knjigo RS.

Pogoji naročila: Naročilo začenja z dogovorno določenim mesecem, naslednja leta se samodejno podaljšuje, konča pa z decembrom tistega leta, v katerem je bilo pisno odpovedano.

© 2013 EIPF, Ekonomski institut d.o.o., Ljubljana, p.p.1722, Prešernova 21,

Tel: (01) 2521688, 2518776, 2518704; Fax: (01) 4256870;

Elektronska pošta: INFO@EIPF.SI,

Domača stran: WWW.EIPF.SI

ISSN številka: 0351-0360

Zaščita vključuje vsako reproduciranje, kopiranje, mikrofilmanje, ne glede na tehniko, celote in posameznih delov.

Tiskala tiskarna CICERO v 400 izvodih.

Oblikovanje in priprava za tisk: Rogač RMV, d.o.o.

KAZALO

NEKAJ OBETAVNIH PREMIKOV V POVTRAŠEVANJU	6
<i>Velimir Bole, Jože Mencinger, Franjo Štiblar, Robert Volčjak</i>	
1. Pojemanje padanja končnega trošenja	10
2. Velik januarski uvoz kazi sicer ugodno dinamiko blagovne menjave v začetku 2013	13
3. Otoplitev gospodarske klime na začetku pomladi	14
4. Industrijska produkcija na začetku leta porasla	17
5. Turistično povpraševanje precej navzdol, gradbeništvo prav tako	17
6. Rahla umiritev rasti brezposelnosti	18
7. Rast cen se je opazno znižala	19
8. Plače in stroški dela še naprej navzdol, še zlasti hitro v širši državi	21
9. Pešanje prispevkov	24
10. Ovira nezadostnega finančnega napajanja stagnira (na visoki ravni)	26
11. Januarski primanjkljaj tekoče bilance je večji kot januarja 2012	27
BO ŠE KDAJ DOVOLJ DELA ?	30
<i>Jože Mencinger</i>	
1. Zakaj pravzaprav gospodarimo?	30
2. Slovenski trg dela v kriznem razdobju	31
3. Gospodarska aktivnost in zaposlenost	35
4. Brezposelnost v EU	39
STATISTIČNA PRILOGA	44

NEKAJ OBETAVNIH PREMIKOV V POVPRŠEVANJU

Velimir Bole, Jože Mencinger, Franjo Štiblar, Robert Volčjak

Skupno domače trošenje se je januarja opazno zmanjšalo, bolj dolgoročna dinamika pa se je izboljšala. Do obrata je prišlo tako pri trošenju prebivalstva kot pri investicijah. Po sesetu v decembri se je januarja popravilo tudi trošenje države, izvozno povpraševanje pa se je okreplilo. Vendar agregatno povpraševanje ostaja ključna ovira za pospešitev rasti. Zniževanje pričakovanega trošenja gospodinjstev se je v prvem četrletju zaustavilo; pričakovani večji nakupi so prvič po letu dni malo porasli, zaustavilo se je tudi padanje izvoznih pričakovanj. Dinamika trošenja blaga se ne bo opazno spremenila, slabše je s pričakovanim trošenjem storitev, ki stagnira znatno pod dolgoročnim povprečjem.

Medletno povečanje blagovne menjave v januarju je posledica skoka izvoza v nečlanice EU in porasta uvoza iz članic; primanjkljaj v trgovini z nečlanicami je neobičajan. Medletna dinamika blagovne menjave je ugodnejša kot v EU, čeprav so se pogoji menjave Slovenije poslabšali, za EU27 pa izboljšali. Gospodarska klima se je nekoliko otoplila. Zaupanje v predelovalnih dejavnostih, storitvah in trgovini na drobno se je okreplilo, v gradbeništvu pa stagnira, vse na ravneh pod dolgoročnimi povprečji; povsod se spopadajo s premajhnim povpraševanjem. V celotni EU27 se je gospodarska klima marca večinoma poslabšala.

Industrijska produkcija se je v medletni primerjavi popravila, pri tem pa se je dejavnost rudarstva skrčila za petino. V EU je januarja industrijska produkcija padla; v devetih članicah se je povečala, v devetih pa zmanjšala. Vrednost gradbenih del in število delovnih ur v gradbeništvu sta se še naprej krčila; v januarju je močno upadel turizem; padanju števila prenočitev domačih gostov so se pridružili še tuji. Nihanja in krizi ustrezni premiki v transportu se nadaljujejo; število potnikov v cestnem javnem transportu raste, v zračnem pada; po morju je bilo pripeljanega manj blaga kot januarja lani.

Na trgu dela se je stanje nekoliko umirilo, osnovne značilnosti ostajajo: zmanjševanje števila delovno aktivnih in zaposlenih spreminja nihanje števila iskalcev dela. V EU in še posebej v evro območju se rast brezposelnosti nadaljuje; razlike med članicami ostajajo velike. Še naprej gre najbolje Avstrijem, najslabše pa Špancem in Grkom, ki se jim bodo kmalu pridružili Ciprčani.

Marca so življenjski stroški porasli, a za manj od običajne sezone, zato se je dolgoročna dinamika inflacije znižala. Razlike v rasti cen med skupinami so velike; blago se je podražilo, storitve pocenile. Znižanje dolgoročne dinamike je še posebej vidno pri harmoniziranem

indeksu cen, ki se je še bolj približal povprečju v EU. Razlike v rasti proizvajalčevih cen so se povečale, proizvodi za izvoz v EU so se podražili, proizvodi za izvoz v nečlanice pa pocenili. Cenovna pričakovanja kažejo, da lahko pričakujemo nadaljevanje umirjanja cen. Svetovne cene surovin v evrih so se v zadnjem mesecu dvignile, a predvsem zaradi padca tečaja evra, v letu dni pa so se surovine pocenile.

Povprečne plače so januarja padle, zmanjšale so se tudi bolj dolgoročno; najbolj v javnem sektorju, predvsem v izobraževanju in zdravstvu. Z znižanjem se je nadaljevalo krčenja relativnih stroškov dela v Sloveniji glede na evro območje. Podatki ne potrjujejo splošnega prepričanja, da so se v krizi povprečne plače v gospodarstvu skrčile bolj kot javnem sektorju; pri stroških dela je javni sektor varčeval z zadrževanjem plač, gospodarstvo pa z odpuščanjem.

Javnofinančni prihodki so marca padli še bolj kot v prvih dveh mesecih, kar velja tako za posredne kot tudi neposredne davke. Ekonomski politika iz prve polovice 2012 (»davčna reforma« in zmanjšanje plač) prinaša pričakovane rezultate; izboljšanje javnofinančnega salda, ki ga je povzročilo znižanje plač v drugi polovici 2012, se bo zaradi povzročenega padca davčnih prihodkov že letos prepolovilo. Ker so prispevki po donosu največja in zelo stabilna davčna oblika, lahko zdajšnji obrat v trendni dinamiki prispevkov opazno in trajneje vpliva na javnofinančne dosežke.

Finančno napajanje gospodarstva, ki ga generira domač bančni sistem, še naprej slablji. Krediti domačim podjetjem in gospodinjstvom so februarja spet padli. Bolj dolgoročna dinamika je ostala nespremenjena; krediti podjetjem so se zmanjšali bolj kot krediti gospodinjstvom. Dobro polovico zmanjšanja kreditnega napajanja teh so nadomestila povečana posojila državi. Kljub temu nezadostno finančno napajanje doma ni še dodatno povečalo ovir za poslovanje gospodarstva; večja podjetja so se zadolževala v tujini. Kljub krčenju kreditov se je raven skupnih depozitov nefinančnih družb in prebivalstva povečala. Obrestne mere nefinančnemu sektorju se komaj opazno spreminja; posojilne obrestne mere za prebivalstvo so se malo povečale, obrestne mere podjetjem zmanjšale. Potrošniški krediti v Sloveniji ostajajo cenejši kot v evro območju, podjetniški krediti pa so za približno 2 % odstotni točki dražji.

V januarju je bil primanjkljaj na tekočem računu večji kot lani predvsem zaradi večjega primanjkljaja v blagovni menjavi. Zadolžitev v tujini se je januarja zmanjšala za dober odstotek BDP. Kapital je pritekal prek neposrednih naložb (prodaj premoženja) odtekal pa prek portfeljskih in ostalih. Presežek na tekočem računu v 2012, ki je presegel 2.5 % odstotkov BDP izhaja iz mnogo manjšega primanjkljaja na računu blaga in presežka na računu storitev, zmanjševal pa ga je velik primanjkljaj na računu dohodkov – kapitala, prek katerega tujini plačujemo že 3 odstotke BDP. Najbolj negativen saldo tekočega računa imamo z Italijo, Kitajsko in Avstrijo, najbolj pozitiven pa z Nemčijo, Rusijo in Srbijo. Neto zunanji dolg Slovenije je konec 2012 presegal 40% BDP, bil je za milijardo večji kot konec 2011.

SOME PROMISING PERSPECTIVES IN FINAL DEMAND

Velimir Bole, Jože Mencinger, Franjo Štiblar, Robert Volčjak

Total domestic demand in January decreased, while its longer term dynamics improved. The shift occurred in households spending and in investment. After a crash in December, government spending recovered and export demand intensified. However, aggregate demand remains a key obstacle to accelerate growth. The decline in household consumption is expected to stop as the anticipated larger purchases rose a little for the first time after a year; and the decline in export expectations died out. Dynamics in consumption of goods will not significantly change, the situation in services is worse; it is expected to stagnate at the level well below long-term average.

Annual increase in foreign trade in January was caused by a surge in exports to non-EU countries and a rise of imports from the EU; the deficit in trade with non-EU countries is unusual. Annual rate of growth of trade is higher than in the EU, even though the terms of trade deteriorated for Slovenia, while they improved for EU27. Economic climate has warmed slightly as confidence in manufacturing, services and retail trade has grown, while it has stagnated in construction; but all at levels below long-term averages. Lack of demand is faced everywhere. In EU27, total economic climate deteriorated in March.

Industrial production in the annual comparison improved, while the mining activity shrank for a fifth. In the EU industrial production fell slightly, it increased in nine and decreased in nine EU countries reporting. The value of construction works and the number of hours worked in the construction industry continued to shrink. Tourism declined sharply in January; foreign tourists joined the fall in the number of overnight stays of domestic tourists. Fluctuations and crisis corresponding shifts in transport continued, number of passengers in public road transportation was growing in air transportation decreasing, the maritime transportation in January lagged behind transportation in January 2011.

The labor market situation has eased somewhat, the basic features remain unaltered: the reduction of the number of employees and fluctuations in the number of job seekers. In the EU, and especially in the euro area, unemployment rate continues to rise, the differences between the States remain large. Austrians continue to be the best performers while the worst Greeks and Spaniards will soon be joined by Cypriots.

In March, the cost of living rose, but by less than the normal seasonal growth, the long-term dynamics of inflation therefore fell. Differences in inflation between the groups are large;

prices of goods went up, prices of services went down. Reduction of long-term dynamics is particularly visible in the harmonized index of consumer prices, which is moving closer to the euro zone average. Differences in the growth of producer prices have increased, prices of products for export to the EU went up, products for export to the non-EU countries became cheaper. Price expectations show that we can expect further moderation of inflation. World commodity prices in Euros have risen in the last month, mainly due to a fall in the exchange rate of the Euro; in a year the prices of raw materials decreased.

Average wage fell in January, and declined also in the longer term, the most in the public sector, especially in education and health. The lowering continued shrinking of relative labor costs in Slovenia compared to the Euro area. The data do not support the general belief that during the crisis the average wage in the economy shrink more than in the public sector. Indeed, labor costs in the public sector were kept down by keeping wages down, in the private sector they were kept down by layoffs.

Economic policy in the first half of 2012 ("tax reform" and reduction of salaries) brought predictable reduction of government revenues and corresponding increase in budget deficit. Tax revenues in March fell even more than in the first two months, which applies to indirect and direct taxes. Improvement in the fiscal balance, which resulted in a reduction of wages in the second half of 2012 will be in 2013 halved by the fall of tax revenue. As social contributions are the largest and stable tax form, their trend dynamics posts clear and durable impact on fiscal performance. Financial flows which are generated by domestic banking system continue to deteriorate. Loans to companies and households fell again in February, longer-term dynamics remained unaltered; lending to companies fell more than lending to households. As some large companies borrow abroad the financial barriers for activating economy have not increased. Despite contraction in loans to private units, the level of total deposits of non-financial corporations and households has increased. Interest rates on non-financial sector rates have been barely changed; lending rate for the population rose, lending rates for businesses fell slightly! Consumer loans in Slovenia remain cheaper than in the euro area, corporate loans are about 2 percentage points more expensive.

In January, current account deficit (higher than last year) increased mainly due to higher trade deficit. Indebtedness abroad in January fell by one percent of GDP. Capital has flowed in through direct investment (asset sales) and flowed out through portfolio and other investments. The current account surplus in 2012, which exceeded 2.5 percent of GDP (the highest in twenty years) was a result of a much smaller trade deficit and surplus in services; it was lowered by a large deficit in the income account (capital), through which the rest of the world got 3 percent of GDP. The most negative current account balances in 2012 were with Italy, Austria and China, the most positive with Germany, Russia and Serbia. Net external debt of Slovenia at the end of 2012 exceeded 40% of GDP, it was a billion higher than at the end of 2011.

AGREGATNO POVPRŠEVANJE IN PRIČAKOVANJA

1. Pojemanje padanja končnega trošenja

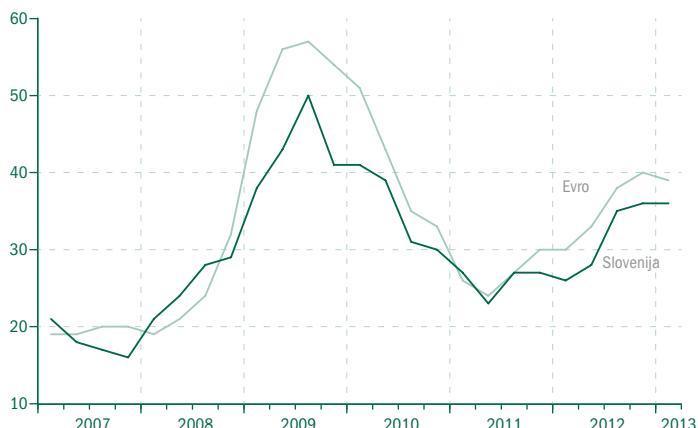
Skupno domače trošenje se je januarja opazno zmanjšalo, vendar se je navkljub velikemu padcu (zaradi močnega negativnega učinka januarske sezone) bolj dolgoročna dinamika izboljšala; medletna stopnja se je iz negativnih številk okoli -5% v zadnjem četrtletju 2012, v januarju dvignila na -1.7%. Rast impulznega trenda pa je postala celo pozitivna in opazno velika.

10

Do obrata v bolj dolgoročni dinamiki je prišlo tako pri trošenju prebivalstva kot pri investicijah. Medletno sta sicer tako trošenje prebivalstva kot investicije tudi v januarju padala (še zlasti opazno investicije, po -4.3%), vendar se je pri obeh precej popravila trendna rast (rast impulznega trenda je dosegla okoli 9% na letni ravni). Trošenje države za blago in storitve se je decembra (zaradi izboljševanja fiskalnega salda) sesulo, saj je bilo kar za 13.1% nižje kot v decembru 2011, čeprav je tako v oktobru kot novembру opazno presegalo ustrezne vrednosti v predhodnem letu. V januarju se je trošenje države sezonsko močno zmanjšalo, bolj dolgoročna dinamika pa se je popravila, trendna rast je postala celo pozitivna in opazno velika.

Izvozno povpraševanje se je v januarju ponovno okrepilo, porasla je tudi bolj dolgoročna dinamika (medletna stopnja na 3.3%, rast impulznega trenda pa celo na 12% na letni ravni). Bolj dolgoročna dinamika izvoznega trošenja se je okrepila še zlasti na izvoznih trgih izven EU, kjer je izvoz Slovenije januarja rasel medletno po 11%, izvoz celotne EU pa le po 6.7% in to ne glede na dejstvo, da so izvozne cene EU rasle hitreje od izvoznih cen Slovenije (te so se celo zmanjševale)!

Velikost ovir v povpraševanju – industrija

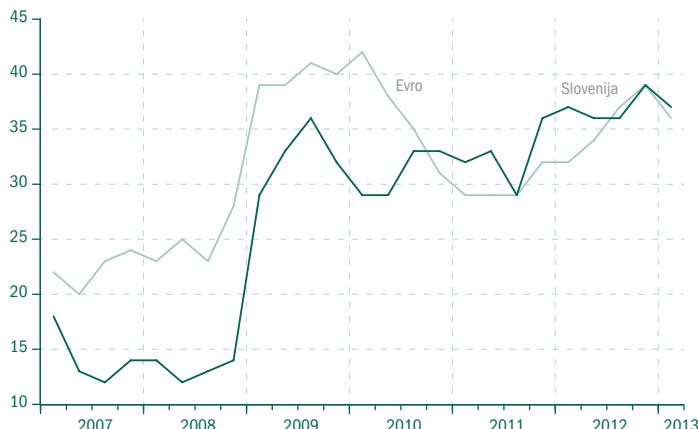

Vir: EU, Komisija; Eurostat; lastni izračuni

Opomba: Odstotek podjetij, ki jih nezadostno povpraševanja ovira pri poslovanju; industrija

Navkljub pojemanju padanja končnega povpraševanja, agregatno povpraševanje ostaja ena od (dveh) ključnih ovir za pospešitev rasti gospodarstva. Celo industrijska podjetja, ki imajo sicer močno izvozno povpraševanje, prešibko povpraševanje opazno ovira pri poslovanju. Čeprav je 2013/I pritisk nezadostnega povpraševanja prenehal naraščati, je v industriji še naprej okoli 75% podjetij več kot v normalni situaciji, ki jih nezadostno povpraševanje ovira pri poslovanju. V normalni situaciji ima namreč okoli 20% industrijskih podjetij težave s povpraševanjem, na začetku 2013 pa je takšnih kar 35% vseh podjetij iz industrije. V storitvenih sektorjih je nezadostno povpraševanje še opazno večji problem kot v industriji, še zlasti, ker se je pritisk nezadostnega povpraševanja v 2012 povečal celo opazno nad raven v času izbruha krize (2009). V prvem četrtletju 2013, se je sicer pritisk krčenja povpraševanja zaustavil, vendar kar okoli 38% podjetij iz storitvenih sektorjev težko posluje zaradi šibkega povpraševanja.

Velikost ovir v povpraševanju – storitveni sektorji

Vir: EU, Komisija; Eurostat; lastni izračuni

Opomba: Odstotek podjetij, ki jih nezadostno povpraševanja ovira pri poslovanju; storitveni sektorji v predhodnem letu.

Kakšno dinamiko končnega trošenja lahko pričakujemo v naslednjih nekaj mesecih?

Zniževanje pričakovanega trošenja gospodinjstev se je v prvem četrtletju letos zaustavilo. Če namreč sodimo po pričakovanjih v trgovini na drobno, se dinamika trošenja blaga ne bo opazno spremenila, saj pričakovanja vztrajajo na dolgoletni povprečni ravni. Po drugi strani pa je zmanjševanje pričakovanega trošenja storitev (po anketah storitvenih podjetij) v zadnjih treh mesecih zaustavljen, vendar stagnira na nizkih vrednostih, znatno pod dolgoročnimi povprečnimi vrednostmi (delež podjetij, ki pričakuje zmanjšanje povpraševanja, presega delež podjetij, ki pričakujejo povečanje, za približno 10% vseh anketiranih podjetij). Zaustavljanje padanja pričakovanega trošenja gospodinjstev in stagniranje na nizki ravni, kažejo tudi pričakovani nakupi samih gospodinjstev, ti so namreč v prvem četrtletju letos prenehali padati; padanje se je začelo po prvem četrtletju lani, ko so bili najavljeni ukrepi ekonomske politike, prav v 2013/I pa so pričakovani nakupi po letu dni prvikrat malo porasli.

Pričakovani izvoz

Vir: EU Komisija; Eurostat; lastni izračuni
Opomba: Anketa; saldo pojdetij, ki pričakujejo povečanje prodaj v izvozu in podjetij, ki pričakujejo njegovo zmanjšanje, v odstotku vseh podjetij; podatki so desezonirani

13

V prvem četrtletju letos se je zaustavilo tudi padanje izvoznih pričakovanj, ki je trajalo že vse od konca 2010. Do obrata je prišlo tako v Sloveniji kot v evro območju. Navkljub obratu pa so v marcu izvozna pričakovanja ostala še precej pod določnim povprečjem.

2. Velik januarski uvoz kazi sicer ugodno dinamiko blagovne menjave v začetku 2013

Januarski podatki kažejo primanjkljaj v blagovni menjavi Slovenije z nečlanicami EU, kar je neobičajno; do njega je prišlo kljub zelo živahni medletni dinamiki izvoza. Povečanje skupne blagovne menjave v primerjavi z januarjem 2012 je posledica skoka v izvozu Slovenije v nečlanice EU in porasta uvoza iz članic EU. Po podatkih SURS-a je v vrednost uvoza vključena tudi velika posamična transakcija???, zaradi katere je medletno povečanje skupnega uvoza kar 4%. Po podatkih Eurostata ima Slovenija ugodnejšo januarsko medletno dinamiko blagovne menjave kot celotna EU27: izvoz raste hitreje, uvoz celo pada, medtem ko v EU stagnira. Terms of trade (pogoji menjave) so se januarja v primerjavi z enakem mesecem 2012 Sloveniji poslabšali za 2%, celotni EU27 pa izboljšali za 2%, kar daje doseženim količinskim rezultatom Slovenije primerjalno še večjo pozitivno veljavno. Realni tokovi so bili še bolj ugodni za Slovenijo glede na EU27. V celotni 2012 so v primerjavi z 2011 po naturalni klasifikaciji najbolj porasle povprečne vrednosti izvoza živil in živali ter uvoza mineralnih goriv in maziv.

Januarja 2013 je bil skupni izvoz 1644 milijonov € (3.3% več kot leto prej), skupni uvoz pa 1860 milijonov € (4.0% več kot pred letom), kar da primanjkljaj 215 milijonov €

oziroma 88.4% pokritje uvoza z izvozom. Pri tem je bila odprema blaga v članice EU 1169 milijonov € (0.3% manj kot januarja 2012), prejem blaga iz EU pa 1358 milijonov € (7.0% več kot januarja 2012). Primanjkljaj z EU znaša 189 milijonov €, pokritje uvoza z izvozom v menjavi s članicami pa 86.0%. V menjavi z nečlanicami EU je bil januarski izvoz 476 milijonov € (kar 13.1% več kot januarja 2012), uvoz 502 milijonov € (3.1% manj kot pred letom), kar daje za trgovino z nečlanicami neobičajen primanjkljaj 26 milijonov € oziroma 94.8% pokritje uvoza z izvozom.

Januarska trendna rast izvoza Slovenije je 1.09%, uvoza kar 3.52% (enkratni uvoz vključen). Medletna januarska stopnja rasti izvoza Slovenije (po Eurostatu) je 11.09%, kar presega stopnjo EU27, ki je 6.66%. Pri januarskem uvozu so ustrezne stopnje rasti za Slovenijo -0.89%, za EU27 0.15%. Medletna stopnja izvoznih cen Slovenije je v januarju 2013 -1.70%, EU27 1.22%, uvoznih cen pa: Slovenija 0.22%, EU27-0.90%. Tako so se pogoji menjave Slovenije januarja medletno poslabšali za 1.92%, v EU27 skupaj pa izboljšali za 2.12%.

14

Povprečne vrednosti izvoza so bile v lanskem zadnjem četrletju 0.1% manjše kot v enakem obdobju 2011 pri izvozu, a za 0.9% višje pri uvozu. Za celotno 2012 sta bila indeksa povprečnih vrednosti menjave višja kot v letu 2011: pri izvozu za 1.1%, pri uvozu za 1.7%. Med sektorji standardne mednarodne trgovinske klasifikacije so v 2012 glede na 2011 pri izvozu vrednosti najbolj porasle v skupini živil in živih živali (za 2.3%), pri uvozu pa pri mineralnih gorivih in mazivih (za 8.9%).

3. Otoplitev gospodarske klime na začetku pomladi

Gospodarska klima se je v marcu nekoliko otoplila. Po anketi Statističnega urada Republike Slovenije (SURS) o gospodarski klimi se je njen kazalnik v marcu povečal za tri odstotne točke glede na mesec prej, od marca 2012 pa je nižji za odstotno točko, hkrati pa je njegova vrednost za 11 odstotnih točk nižja od dolgoletnega povprečja.

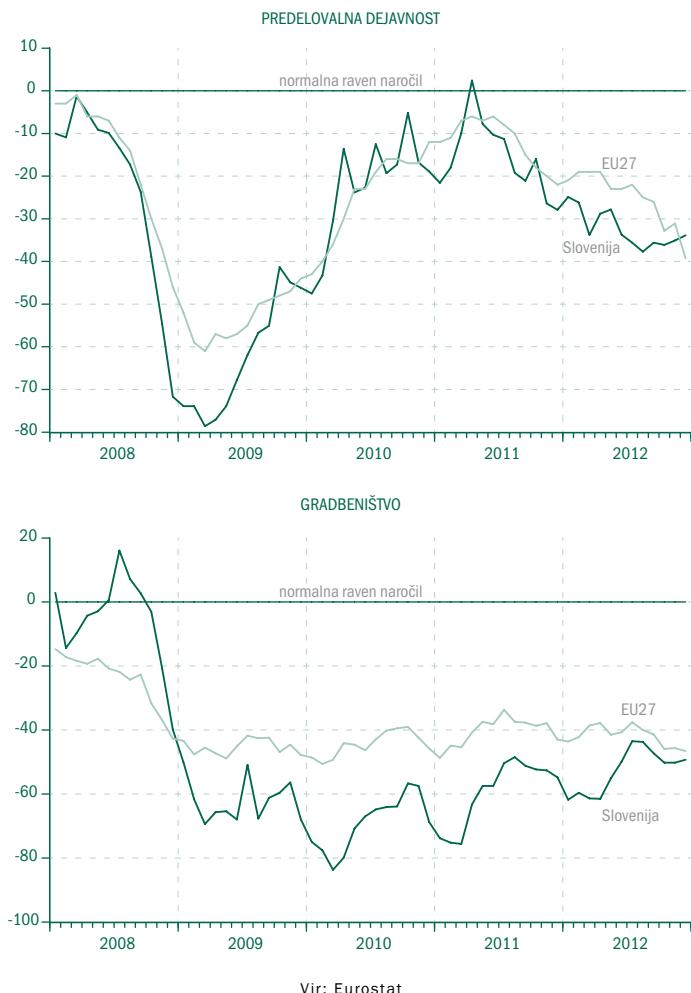
Vrednost kazalnika zaupanja v predelovalnih dejavnostih je bila v marcu za odstotno točko višja kot predhodni mesec, glede na marec 2012 je bila njegova vrednost višja za eno, glede na dolgoletno povprečje pa nižja za 4 odstotne točke. V primerjavi s februarjem sta se v marcu najbolj zvišala pričakovano skupno povpraševanje in pričakovani izvoz, znižale pa pričakovane cene in pričakovano zaposlovanje.

Otoplila se je tudi klima v storitvenih dejavnostih, saj je bila vrednost kazalnika zaupanja v teh sektorjih v marcu 2013 za dve odstotni točki višja glede na predhodni mesec in hkrati za 26 odstotnih točk nižja od dolgoletnega povprečja, v primerjavi z marcem lani je bila njegova vrednost nižja za 6 odstotnih točk.

Zaupanje v gradbeništvu se je ustalilo, saj je bila vrednost kazalnika zaupanja v marcu na enaki ravni kot mesec prej, v primerjavi z marcem 2012 je bila višja za 9 odstotnih točk, hkrati pa je bila za 13 odstotnih točk nižja od dolgoletnega povprečja. Vrednosti kazalnikov pričakovanj za naslednje tri mesece so se v primerjavi s februarjem večinoma zvišale, znižala se je le vrednost kazalnika pričakovano zaposlovanje. Marca je bil glavni omejitveni dejavnik v gradbeništvu nezadostno povpraševanje, s čimer se je spopadalo 55% gradbenih podjetij.

Ankete SURS-a kažejo, da se je vrednost kazalnika zaupanja v trgovini na drobno v marcu glede na predhodni mesec zvišala za dve odstotni točki, glede na marec 2012 pa je bil kazalnik nižji za 7 odstotnih točk. Vrednosti kazalnikov pričakovanj so se marca v primerjavi s februarjem v glavnem zvišale, znižala se je le vrednost kazalnika pričakovano zaposlovanje. V marcu je bil delež tistih podjetij v sektorju, ki pravijo, da je povpraševanje nizko, 59%, slaba polovica podjetij pa je kot omejitveni dejavnik navedlo konkurenco v panogi.

Naročila v predelovani dejavnosti in gradbeništvu

Vir: Eurostat

Gospodarska klima se je marca v primerjavi z enakim obdobjem v letu 2012 v celotni EU27 večinoma poslabšala. V gradbeništvu so se po podatkih Eurostata v marcu 2013 naročila glede na mesec poprej zvišala za 3,4 odstotne točke, glede na marec lani pa so nižja za 2,5 odstotne točke. Glede na februar so se v marcu za odstotno točko znižala pričakovanja v trgovini na drobno, pričakovanja v predelovalnih dejavnostih pa so se v enakem obdobju poslabšala za slabi odstotni točki. Splošni poslovni optimizem se je v marcu v celotni evropski sedemindvajseterici zvišal in sicer za 0,3 odstotne točke, v primerjavi z marcem lani pa je nižji za tri odstotne točke.

GOSPODARSKA AKTIVNOST IN ZAPOSLENOST

4. Industrijska produkcija na začetku leta porasla

Industrijska produkcija se je v medletni primerjavi nekoliko popravila. Po originalnih (nedesezoniranih) podatkih SURS-a je bila industrijska produkcija v januarju za 1,4% višja kot v enakem mesecu leta 2012. Impulzni trend kaže, da se je v januarju industrijska produkcija zviševala po stopnji 0,97%. Zaloge industrijskih produktov pri proizvajalcih so bile v januarju za slab odstotek višje kot v mesecu prej, v primerjavi z januarjem lani pa za slabe tri odstotke nižje.

17

Dejavnost rudarstva se je po originalnih (nedesezoniranih) podatkih SURS-a v letošnjem januarju v primerjavi z januarjem 2012 zmanjšala za dobro petino. Impulzni trend kaže, da se je v januarju dejavnost rudarstva zniževala po stopnji -1,94%.

Producija predelovalnih dejavnosti se je po originalnih (nedesezoniranih) podatkih SURS-a v januarju v primerjavi z januarjem 2012 povečala za 1,8%, rast merjena z impulznim trendom pa kaže, da se je v januarju predelovalna industrija zviševala po stopnji 1,1%.

V EU27 je po podatkih Eurostata v januarju 2013 glede na december lani industrijska produkcija upadla za 0,4%, prav toliko pa tudi na območju evra. Glede na januar lani pa je v letošnjem januarju industrijska produkcija v EU27 upadla za 1,7%, na območju evra pa za 1,3%. Med državami članicami, za katere so dostopni podatki, je industrijska produkcija v januarju glede na mesec poprej zrasla v devetih, padla pa v prav toliko državah in sicer največ na Finskem (-4,1%), največjo rast industrijske produkcije pa so v omenjenem obdobju zabeležili v Litvi (4,4%) in na Danskem (4,3%).

5. Turistično povpraševanje precej navzdol, gradbeništvo prav tako

Po podatkih SURS-a je bila vrednost gradbenih del januarja letos za skoraj 8 odstotkov nižja od vrednosti gradbenih del, opravljenih v decembru lani, v primerjavi z januarjem 2012 se je zmanjšala za dobro petino, hkrati pa se je v enakem obdobju za 7,1% zmanjšalo število opravljenih gradbenih ur, njihov impulzni trend pa znaša 0,04%.

Skupno število turističnih prenočitev se je precej zmanjšalo. Januarja letos jih je bilo za 10,5% manj kot v enakem mesecu leta 2012, trendno pa se je zniževalo po mesečni stopnji -2,8%. Pri tem je prišlo do upada tujega turističnega povpraševanja, saj je v januarju število turističnih prenočitev tujih gostov upadlo za dobrih 10% glede na januar 2012. Impulzni trend prenočitev tujih gostov v letošnjem januarju kaže krčenje po stopnji 4,17%. Prav tako pa se je v januarju zmanjšalo število prenočitev domačih gostov in sicer za desetino glede

na enak mesec v letu 2012, impulzni trend prenočitev domačih gostov v januarju pa kaže krčenje po stopnji 0,41%.

Podatki SURS-a o transportu za januar 2013 kažejo, da je bilo v zračnem prevozu prepeljanih za 1,7% manj potnikov kot januarja lani, število opravljenih potniških kilometrov je bilo v zračnem prevozu za 0,1% večje. V cestnem mestnem prevozu je bilo januarja prepeljanih za dobrih 16% več potnikov kot v istem mesecu 2012. Potniški promet na brniškem letališču se je v januarju glede na januar lani zmanjšal za dobre 3%. V pomorskem prevozu je bilo v januarju prepeljanega za 4% manj blag kot januarja 2012.

18

6. Rahla umiritev rasti brezposelnosti

Na trgu dela se je stanje nekoliko umirilo. Število aktivnih prebivalcev se je po podatkih SURS-a v mesecu januarju 2013 povečalo na 912969 oziroma za 1960 oseb glede na mesec prej, glede na januar 2012 pa se je zmanjšalo za dobrih 14 tisoč oseb oziroma 1,6 odstotka. V januarju je bilo v Sloveniji 788711 delovno aktivnih prebivalcev. Glede na december lani se je število delovno aktivnih zmanjšalo za 4237 oseb oziroma 0,5%, glede na januar 2012 pa za slabih 23 tisoč oseb oziroma 2,8 odstotka. Število zaposlenih pri pravnih osebah (slabih 93% vseh) se je od januarja lani zmanjšalo za tri odstotke, število zaposlenih pri fizičnih osebah pa za 7,7 odstotkov. Med samozaposlenimi je bilo 58% samostojnih podjetnikov posameznikov; njihovo število se je v januarju povečalo za 121, od januarja 2012 pa se je to število zmanjšalo za 831 oseb oziroma 1,5%.

Po zadnjih podatkih ZRSZ je bilo v Sloveniji konec marca 2013 registriranih 123617, konec februarja pa 124066 brezposelnih oseb, kar je za 192 oseb oziroma 0,2% manj kot ob koncu januarja, v primerjavi s februarjem 2012 pa je bilo brezposelnih oseb več za 9030 oziroma 7,8%. V februarju so se na Zavodu za zaposlovanje na novo prijavil 7404 iskalcev dela, kar je dobro polovico manj kot v januarju in za 7,1% več kot februarja 2012. Med novo-prijavljenimi je bilo 1096 iskalcev prve zaposlitve, 1524 trajno presežnih delavcev in stečajnikov ter 3736 brezposelnih zaradi izteka zaposlitev za določen čas. Odliv iz brezposelnosti je februarja znašal 7596 brezposelnih oseb, med katerimi se jih je zaposlilo oziroma samozaposlilo 4807, kar je dobro petino manj kot januarja, v primerjavi s februarjem 2012 pa je bilo zaposlitev manj za 8,3%.

Po podatkih Eurostata je bila februarja 2013 stopnja brezposelnosti na območju evra (EA17) 12,0%, kar je enako glede na mesec poprej ter 1,1 odstotne točke več kot v februarju lani. V celotni evropski sedemindvajseterici (EU27) je bila stopnja brezposelnosti v februarju 10,9% in se je glede na enak mesec v 2012 povečala za 0,1 odstotne točke. Po Eurostatovih ocenah je bilo februarja v EU27 26,3 milijona brezposelnih oseb, od teh 19,1 milijona na območju evra. Med posameznimi članicami EU so v februarju najnižjo stopnjo brezposelnosti imeli v Avstriji (4,8%) in v Nemčiji (5,4%), najvišjo pa v Španiji (26.3%) in v Grčiji, za katero lanski decembrski podatek znaša 26,4%.

CENE IN PLAČE

7. Rast cen se je opazno znižala

Marca so življenjski stroški porasli za 0.3%, povečanje je bilo manjše od sicer opazne marčevske sezone, zato se je bolj dolgoročna (medletna) rast cen opazno zmanjšala (z 2.7% v februarju se je znižala na 2% v marcu).

Razlike v rasti cen med skupinami proizvodov so bile velike. Že med blagom in storitvami je bil opazen razkorak v dinamiki, blago se je podražilo za 0.5%, storitve pa so se pocenile (za 0.1%). Kljub temu se je bolj dolgoročno, v primerjavi z lanskim marcem, blago podražilo manj od storitev. Od skupin proizvodov so se cene najbolj povečale zaradi sezonskega dviga cen obleke in obutve (za 5.7%), kar pa je bilo vseeno precej manj kot lani, zato so se cene te skupine v primerjavi z lanskim letom znižale. Vse ostale skupine so se marca podražile bistveno manj; manj kot 0.5%, nekatere so se celo pocenile. Opazneje se je pocenil prevoz (zaradi cenejših derivatov) in storitve iz skupine zdravja (zaradi cenejših bolnišničnih storitev).

Skupni indeks življenjskih stroškov je najbolj povečal sezonski dvig cen izdelkov iz skupine obleke in obutve (za 0.4 odstotne točke), zmanjšali pa so ga predvsem cenejši derivati (za 0.1 odstotne točke).

Harmoniziran indeks, ki kaže med državami EU primerljivo rast cen, je v marcu porasel za 0.3%, v letu dni pa za 2.2%. Zmanjšanje bolj dolgoročne inflacije merjeno z harmoniziranim indeksom je bilo še opazno večje kot pri življenjskih stroških, saj je bila februarja medletna rast harmoniziranga indeksa še 2.9%. Tudi v primerjavi z evro območjem je bila marčevska umiritev bistveno večja. V evro območju je namreč medletna rast harmoniziranega indeksa padla le za 0.1 odstotne točke (z 1.8% v februarju na 1.7% v marcu).

Harmonizirana inflacija - splošna rast in rast cen energije

Proizvajalčeve cene so dostopne do februarja, ko so se povečale za 0.1%. Bolj dolgoročno (medletno) povečanje je bilo 1.1%. Razlike v rasti proizvajalčevih cen po trgih so se ponovno malo povečale. Opazno bolj kot na drugih trgih so februarja porasle proizvajalčeve cene izdelkov za evro območje (za 0.5%), medtem ko so se proizvajalčeve cene izvoznih izdelkov za trge izven evro območja celo zmanjšale (za 0.4%). Tudi razlike v rasti proizvajalčevih cen po namenu izdelkov so bile nekaj večje. Najbolj so februarja poskočile cene izdelkov za investicije (0.8%), medtem ko so se cene energentov celo znižale.

Cenovna pričakovanja ne kažejo na velike spremembe v dinamiki v naslednjih nekaj mesecih, torej lahko pričakujemo nadaljnje umirjanje cen. Pričakovane cene v predelovalni

dejavnosti se tako, kot že leto in pol, še naprej gibljejo na dolgoletni povprečni vrednosti (in nekaj nižje kot v EU), torej pri cenah proizvajalcev ni pričakovati večjih sprememb v dinamiki. Tudi drobnoprodajne cene blaga ne bodo, če sodimo po pričakovanjih v trgovini na drobno, bistveno spremenile dinamike. Tam se namreč cenovna pričakovanja že dve leti gibljejo praktično na enaki ravni, ki pa je višje od dolgoletnega povprečja (presežek anketiranih, ki pričakujejo povečanje cen nad anketiranimi, ki pričakujejo zmanjšanje, stagnira na okoli 20% vseh anketiranih). Cene storitev se bodo verjetno še naprej umirjale, saj so cenovna pričakovanja pri storitvah še naprej opazno pod dolgoletnim povprečjem (presežek anketiranih, ki pričakujejo zmanjšanje nad tistimi, ki pričakujejo povečanje cen storitev, dosega okoli 15% vseh anketiranih). Cenovna pričakovanja pri storitvah so tudi bistveno nižja od ustreznih pričakovanj v EU.

21

Svetovne cene surovin v evrih so se v zadnjem mesecu (od konca februarja do konca marca) povečale za 1.1%. Povečanje ni posledica spremembe (padajočega) trenda dolarskih cen temveč padca tečaja evra (dolarske cene so v istem obdobju padle za -0.3%). Najbolj so porasle cene nafte in neprehrambenih kmetijskih surovin (za okoli 3.4% v evrih), medtem ko so se cene kovine najbolj znižale (za 4.3% v evrih). V letu dni so se cene surovin v evrih znižale za 2.2%. Najbolj so se zmanjšale cene neprehrambenih kmetijskih surovin (za 10%), medtem ko so cene surovin hrane celo malenkost porasle (za 1% v evrih).

8. Plače in stroški dela še naprej navzdol, še zlasti hitro v širši državi

Povprečne plače so januarja padle za 0.7%. Zmanjšale so se tudi bolj dolgoročno (medletna stopnja rasti je bila -0.3%).

Nekaj sektorjev je januarja močno odstopalo po rasti plač, še zlasti rudarstvo, kjer so povprečne plače porasle celo za 16.4%. Najbolj so se zmanjšale plače v oskrbi z električno energijo (za 12.4%). V širši državi so se povprečne plače januarja zmanjšale, najbolj v kulturi (za 3.5%), medtem ko so v ožji državi malenkost porasle (za 0.1%).

Tudi bolj dolgoročno so plače najbolj porasle v rudarstvu (za 10.4%), vendar tudi v oskrbi z električno energijo, kjer je medletna stopnja navkljub opaznemu januarskemu zmanjšanju še vedno presegla 5%. V letu dni so se plače najbolj zmanjšale v sektorjih države (predvsem izobraževanju, za 5.9%, in zdravstvu, za 2.7%).

22

Enotni stroški dela v gospodarstvu

Vir: Eurostat; lastni izračuni

Opomba: Stroški dela gospodarstva (sektorji B do N); raven; normirano z (2009/q1=1)

Znižanje plač v januarju je samo nadaljevanje opaznega krčenja relativnih stroškov dela v Sloveniji glede na evro območje po koncu 2010. Medtem ko so stroški dela v Sloveniji po koncu 2010 stagnirali, so se v evro območju oziroma Nemčiji opazno povečevali. V dveh letih so enotni stroški dela v Sloveniji kumulativno ostali tam kjer so bili konec 2010, medtem ko so v evro območju porasli za 5%, v Nemčiji, kot najbolj dinamični ekonomiji evro območja, pa celo za 7%.

Enotni stroški dela v širši državi

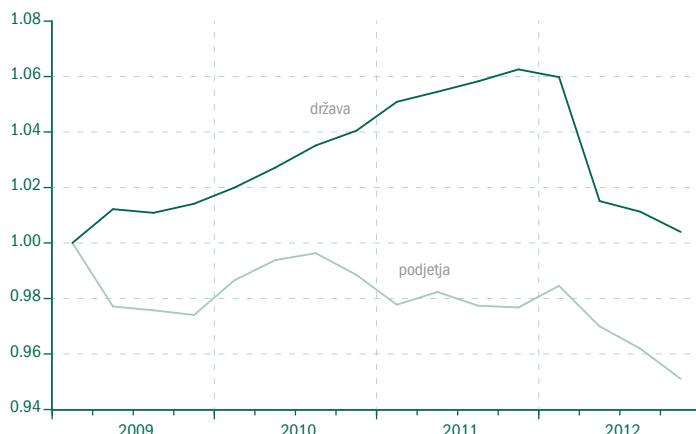
Vir: Eurostat; lastni izračuni

Opomba: Stroški dela v širši državi; raven; normirano z (2009/q1=1)

V širši državi je bilo po začetku krize relativno stiskanje stroškov dela v Sloveniji še neprimerno večje. Enotni stroški dela so bili tako konec 2012 za 10% nižje kot v 2009/II, ko je plačni zakon (sprejet v 2008) dosegel svoj največji učinek. Ker so v istem obdobju enotni stroški dela v evro območju in še zlasti v Nemčiji naraščali, je bil v Sloveniji relativni padec enotnih stroškov dela v širši državi še opazno večji. Konec 2012 so tako bili enotni stroški dela v Sloveniji kar za 13% nižji kot na začetku krize, relativno glede na enotne stroške dela v širši državi v Nemčiji.

Masa plač

23

Vir: Surs, Nefinančni sektorski računi; lastni izračuni

Opomba: Masa plač za državo in nefinančne korporacije; masa plač desezonirana z metodo Tramo/Seats; masa plač normirana na 2009/1

Primerjava obeh grafikonov tudi kaže, da ni točna trditev, da so po začetku krize povprečne plače v gospodarstvu bolj skrčene kot v državi. Na dlani je namreč, da so v Sloveniji po začetku krize enotni stroški dela v širši državi opazno zaostali za enotnimi stroški dela v gospodarstvu, saj so od začetka krize do konca 2012 padli glede na enotne stroške dela v gospodarstvu za okoli 10%. Seveda pa je res, da je v krizi relativna zaposlenost v gospodarstvu opazno bolj skrčena kot zaposlenost v državi. Skupen učinek, zaposlenosti in plač, na celotne stroške dela, ilustrira slika mase plač. Konec 2012 je bilo očitno razmerje mase plač v gospodarstvu in državi še za približno 4% (okoli 140 milijonov na letni ravnini) višje kot ob izbruhu krize! Pri stroških dela sta po začetku krize država ozziroma gospodarstvo očitno varčevala na povsem različne načine, sektor države z zadrževanjem plač (s čemer so do 2012/II že nevtralizirane dolgoročne posledice plačnega zakona iz 2008), sektor gospodarstva pa z odpuščanjem. Slika tudi kaže, da je bila (»pokrizna«) razlika v masi plač med državo in gospodarstvom majhna (okoli 3%) in stabilna do sredine 2010, da je najbolj zjjala v začetku 2011 (okoli 8.5%) in da je bila na sedanjo raven (okoli 4%) skrčena (razpolovljena) v drugi polovici 2012.

FINANČNA GIBANJA

9. Pešanje prispevkov

Javnofinančni prihodki so marca padli za okoli 4%. Tudi v primerjavi z lanskim marcem so bili opazno nižji.

24

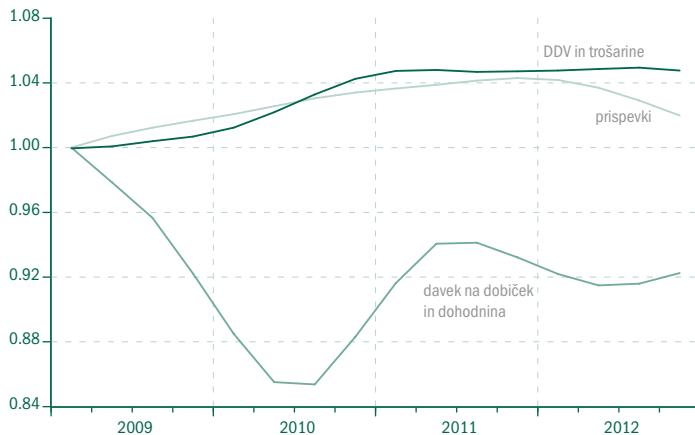
Letos so javnofinančni prihodki sicer že v prvih dveh mesecih zaostajali za lanskim letom (v povprečju za približno 2.1%), marčevski dodatni padec pa je posledica predvsem opaznega znižanja davka na dodano vrednost. Ker se je poslabšala predvsem izdatnost davka na dodano vrednost po obračunu, je osnovni razlog za takšen padec premik timinga vplačil. Vendar ta premik ne pojasni letošnjega celotnega znižanja donosa od domačih davkov na blago in storitve, saj je tudi donos od davka na dodano vrednost od uvoženega blaga sistematično nižji v vseh mesecih prvega četrtletja, vključno z marcem, za približno 5%.

Trošarine so marca močno porasle, saj je februar sezonsko zelo močan (sezonsko negativen!) mesec. Navkljub velikemu porastu je tako povečanje v marcu precej zaostalo za sezonskim, zato je bil donos trošarin v marcu bistveno nižji kot pred letom. V celotnem prvem četrtletju so trošarine prinesle 10% manj kot v istem obdobju lanskega leta.

Neposredni davki so se marca prav tako opazno zmanjšali. Najmanj se je zmanjšal donos od dohodnine. Glede na februar se je zmanjšal za 5.6%, medtem ko je bil bolj dolgoročen padec le -1.7%. Nižje stopnje akontacijskega plačila, zaradi novega znižanja stopnje in poslabšanja poslovnih rezultatov v 2012, so opazno znižali tudi donos od davka na dobiček v vseh mesecih letošnjega leta, tudi v marcu. Marca je donos (sezonsko) padel v primerjavi z februarjem za 6%, zaradi znižane stopnje in slabših poslovnih rezultatov v predhodnem letu pa je bil tudi četrtino nižji kot pred letom dni. Donos od prispevkov, torej najbolj izdatne davčne oblike, se je marca malenkost povečal, vendar se je istočasno znižal v primerjavi z lanskim marcem za okoli 8%!

Desezonirana raven prispevkov se je občutno zmanjšala že v zadnjem četrtletju 2012. Saj je bil celoten obseg donosa od prispevkov v četrtem četrtletju enak donosu v tretjem četrtletju, medtem ko bi moralo biti (zaradi sezone) povečanje prispevkov v zadnjem četrtletju okoli 5.3%! To potrjuje tudi slika, kjer so prikazane trendne vrednosti javnofinančnih prihodkov! Dodatni medletni padec donosa od prispevkov na začetku letošnjega leta (okoli 3 odstotne točke) je verjetno v največji meri posledica dodatnega znižanja medletne stopnje rasti konec 2012 pri povprečnih plačah (za okoli 1.5 odstotne točke) in zaposlenosti (za 1.1 odstotne točke).

Trendni javnofinančni prihodki

25

Vir: MF, Bilten javnih finanč; lastni izračuni

Opomba: Trendna dinamika serij (ocena z metodo Tramo/Seats); serije normirane na 2009q1=1

Po začetku krize in do zadnjega četrletja 2010 so donosi domačih davkov na blago in storitve ter prispevkov naraščali, donosi davka na dobiček in dohodnine pa padali. Po 2010/III so donosi vseh omenjenih skupin davčnih oblik trendno naraščali do sredine 2011, potem pa se je trendno naraščanje donosa domačih davkov na blago in storitve (DDV in trošarine) začelo umirjati, medtem ko se je trendni donos davka na dobiček in dohodnine najprej (v 2012/I) zmanjšal za 2% in potem zaustavil, donos prispevkov pa se je začel po 2012/I celo trendno zmanjševati.

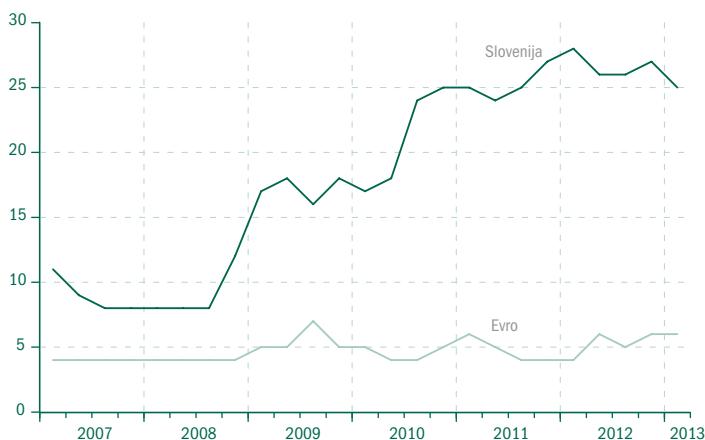
Tako zmanjšanje donosa od obdavčitve dohodkov (davka na dobiček in dohodnine) kot obrat prispevkov je posledica ekonomsko političnih potez iz prve polovice lanskega leta, torej »davčne reforme« in zmanjšanja plač v javnem sektorju. Slika tako, na primer, ilustrira, da je obrat v dinamiki prispevkov sprožila sprememba v dinamiki mase plač v državi v prvi polovici 2012. Če bo masa plač v državi sledila nisi plač v gospodarstvu tako kot je v drugi polovici 2012, ali celo zaprla »po krizno« razliko, bodo posledice pešanja prispevkov po 2012/II ostale trajne. Ker so prispevki praviloma po donosu največja (predstavljajo 40% davčnega donosa) in zelo stabilna davčna oblika, lahko obrat v trendni dinamiki prispevkov opazno in trajneje vpliva na javnofinančne dosežke. Tako se bo izboljšanje javnofinančnega salda, ki ga je povzročilo znižanje plač v drugi polovici v 2012, zaradi povzročenega padca davčnih prihodkov, že v letošnjem letu skoraj razpolovilo. Ustrezne spremembe v trendni dinamiki prispevkov so bile vidne, na primer, že konec lanskega leta (glej sliko), saj so bili zaradi znižanja plač dejanski javnofinančni prihodki v 2012/IV že za približno 100 milijonov (na letni ravni) nižji!

10. Ovira nezadostnega finančnega napajanja stagnira (na visoki ravni)

Čeprav je skupen obseg terjatev bank do domačih sektorjev narasel (za 0.2%), so krediti domačim podjetjem in gospodinjstvom februarja ponovno padli (za 0.6%). Bolj dolgoročna dinamika (medletna stopnja) je ostala praktično nespremenjena (-6.3%). Krediti podjetjem so se zmanjšali precej bolj (za 140 milijonov, oziroma 8.5%) kot krediti gospodinjstvom (za 30 milijonov, oziroma 2.5%). Dobro polovico zmanjšanja kreditnega napajanja so nadomestila povečana posojila državi (za okoli 100 milijonov). Bolj dolgoročna dinamika padanja kreditov podjetjem se je tudi februarja povečala, medtem ko je pri kreditih gospodinjstvom stagnirala.

26

Finančne ovire poslovanja

Vir: EU, Komisija; Eurostat; lastni izračuni

Opomba: Odstotek podjetij, ki jih nezadostno finančno napajanje ovira pri poslovanju; industrijska podjetja

Finančno napajanje gospodarstva, ki ga generira domač bančni sistem, potemtakem še naprej slabi. Navkljub temu pa nezadostno finančno napajanje v zadnjem obdobju ni še dodatno povečalo ovir za poslovanje gospodarstva. To kaže gornja slika, kjer je ilustrirano, kako močno nezadostno finančno napajanje ovira poslovanje industrijskih podjetij. Na dlani je, da se od drugega četrletja lani ta ovira poslovanja industrijskih podjetij ne povečuje več. Verjetno je eden od pomembnih razlogov za njeno stagnacijo (na sicer visoki ravni) opazno povečanje zadolževanja večjih podjetij v tujini (samo komercialni krediti tujih dobaviteljev so se v zadnjih dveh mesecih 2012 povečali za 150 milijonov evrov).

Navkljub opaznemu krčenju kreditov privatnim enotam se je raven skupnih depozitov podjetij in gospodinjstev februarja celo povečala (za 0.2%), vendar je bila nižja (za 1%) kot pred letom dni. Porast kreditiranja države, zmanjšanje depozitov države in pritoki preko

tekočega salda so bili verjetno glavni faktorji, ki so vplivali na rast skupnih depozitov podjetij in gospodinjstev navkljub opaznemu padanju kreditov ustreznemu segmentu komitentov. Povečanje skupnih depozitov je bilo posledica izključno povečanja depozitov gospodinjstev (za 0.4%). Obsieg depozitov prebivalstva je februarja porastel že tretji mesec zapored. Navkljub takšni rasti so bili februarja depoziti prebivalstva še že za 3.5% nižji kot pred letom dni (februarja 2012).

Centralna banka (ECB) do marca ni spremajala obrestnih mer. Tudi grosistične (medbančne) obrestne mere še naprej stagnirajo (tri mesečni euribor na okoli 0.2), saj so se že prilagodile zadnjemu (julijskemu) znižanju obrestnih mer ECB.

27

Obrestne mere nefinančnemu sektorju mere se tudi komaj opazno spreminja; podatki so dostopni le do januarja. Posojilne obrestne mere za prebivalstvo so se v mesecu dni povečale za 0.1 odstotne točke, medtem ko so se v istem obdobju posojilne obrestne mere podjetjem za prav toliko zmanjšale! Potrošniški krediti so v Sloveniji še naprej cenejši kot v evro območju, medtem ko imajo stanovanjski krediti praktično enake obrestne mere. Podjetniški krediti so v Sloveniji približno za 2 odstotni točki dražji.

Depozitne obrestne so se januarja prav tako zelo malo spremenile, kratkoročne so porasle (za 0.1 točke), dolgoročne pa so stagnirale. Še naprej so kratkoročne obrestne mere v Sloveniji za približno 0.6 odstotne točke, dolgoročne pa za 1.6 odstotne točke višje kot v evro območju.

11. Januarski primanjkljaj tekoče bilance je večji kot januarja 2012

V januarju 2013 je bil primanjkljaj na tekočem računu 69 milijonov €, kar je za 10 milijonov € slabše kot v januarju 2011. Pri tem je bil primanjkljaj v blagovni menjavi 163 milijonov € (januarja 2012 je bil 118 milijonov €). Presežek v bilanci storitev je znašal 171 milijonov € (leto prej 147 milijonov €), pri čemer je v okviru storitev Slovenija dosegla v transportu presežek 46 milijonov € (januarja 2012 pa 43 milijonov €), v potovanjih pa 106 milijonov € (leto prej 116 milijonov €). Primanjkljaj v dohodkih faktorjev je bil -55 milijonov € (-62 milijona €), pri čemer je odliv na kapitalskem delu znašal 76 milijonov € (leto prej 83 milijonov €), pri dohodkih od dela pa je bil neto priliv 20 milijonov € (leto prej 21 milijonov €). Neto odliv iz tekočih transferov je bil 22 milijonov € (25 milijonov €), od tega odliv države 21 milijonov € (leto prej 22 milijonov €).

Na kapitalskem računu je bil januarja 2013 saldo -388 milijonov, kar pomeni zmanjšanje zadolžitve oziroma povečanje terjatev v tujini za dober odstotek BDP; januarja 2012 je bilo povečanje zadolžitve za 96 milijonov €. Pri tem kapitalski račun kaže rahlo negativen saldo 3.8 milijonov € (5.9 milijonov €). V okviru finančnega računa je prek neposrednih naložb v Slovenijo priteklo 117 milijonov € (januarja 2012 so bile negativne -29 milijonov €), prek portfeljskih naložb pa je odteklo 156 milijonov € (leto prej 211 milijonov €), finančni

derivativi so bili -20 milijonov € (januarja lani je bil njihov saldo izravnан), ostale naložbe pa kažejo na odliv 348 milijonov € (leto prej le 11 milijonov €). Mednarodne rezerve pri Banki Slovenije so se povečale za 22 milijonov € (januarja 2012 so padle za 68 milijonov €).

Začasnost januarskih podatkov kaže velika statistična napaka, ki znaša kar 457 milijonov €, januarja 2012 je bila -38 milijonov €.

Podrobnejši podatki za tekočo bilanco v 2012 kažejo, da je doseženi presežek znašal 818 milijonov € (na ravni 2.5% BDP; v 2011 le 2 milijona €), kar je največji pozitivni letni saldo od leta 1994, po zaslugu predvsem največjega storitvenega presežka od 1994. Ob primanjkljaju v blagovni menjavi v višini 335 milijonov € (leto prej kar 1043 milijonov €) je pozitivni saldo rezultat predvsem presežka v transportnih storitvah 618 milijonov € (v 2011 je bil 585 milijonov €) in v potovanjih 1291 milijonov € (leto prej 1135 milijonov €). Neto dohodki od dela so bili pozitivni 338 milijonov € (leto prej 218 milijonov €), od kapitala pa bolj negativni, kar 916 milijonov € (v 2011 pa 768 milijonov €). Prek odliva na računu kapitala torej plačujemo tujini že blizu 3% BDP letno. V skupnih tekočih transferih so k neto znesku 29 milijonov € (153 milijonov €) prispevali največ neto transferi državi 211 milijonov € (243 milijonov €), medtem ko so bili transferi ostalim sektorjem očitno znatno negativni. Statistična napaka v letu 2012 je znašala 183 milijonov €, v 2011 pa 450 milijonov €.

Po državah je bil v 2012 ustvarjen najbolj negativen saldo tekočega računa z Italijo (kar -630 milijonov €), sledita Kitajska (-478 milijonov €) in Avstrija (-453 milijonov €). Najbolj pozitiven je bil saldo z Nemčijo (571 milijonov €), sledita Rusija (497 milijonov €) in Srbija (402 milijona €).

Neto zunanji dolg Slovenije je konec 2012 znašal 14382 milijonov € (že preko 40% BDP), kar je za 1080 milijonov € več kot konec 2011. Poslabšanje gre skoraj enakovredno na račun povečanja bruto dolga in zmanjšanja terjatev do tujine. V januarju 2013 se je dolg zmanjšal za 153 milijonov € na 14229 milijonov €. Mednarodne rezerve pri Banki Slovenije so konec februarja 2013 znašale 679 milijonov €, kar je 5 milijonov € manj kot mesec prej. Pri tem je bilo zlata v vrednosti 124 milijonov €, imetij SDR pri MDS 222 milijonov €, rezervne pozicije pri MDS za 144 milijonov € in deviznih rezerv za 189 milijonov €.

Plačilna bilanca, milijoni €

	januar-december		Januar	
	2011	2012	2012	2013
I. Tekoči račun	2	818	-59	-69
1. Blago	-1043	-335	-118	-163
2. Storitve	1443	1701	147	171
transport	585	618	43	46
potovanja	1135	1291	116	106
3. Dohodki	-550	-578	-62	-55
delo	218	338	21	20
kapital	-768	-916	-83	-76
4. Tekoči transferi	153	29	-25	-22
država	243	211	-22	-21
II. Kapitalski in finančni račun	-452	-1001	96	-388
A. Kapitalski račun	-102	-46	-6	-4
B. Finančni račun	-350	-955	102	-384
1. Neposredne naložbe	638	186	-29	117
domače v tujini	-81	73	-32	45
tuje v Sloveniji	719	113	2	72
2. Naložbe v vrednostne papirje	1838	-221	211	-156
domače v tujini	14	135	279	18
tuje v Sloveniji	1823	-355	-68	-173
3. Finančni derivativi	-136	-107	0	-20
4. Ostale naložbe	-2762	-844	-11	-348
4.1. terjatve	-1461	-1486	-612	-332
4.2. obveznosti	-1301	642	601	-16
5. Mednarodne denarne rezerve	72	31	-68	22
III. Neto napake in izpustitve	450	183	-38	457

Vir: Banka Slovenije

BO ŠE KDAJ DOVOLJ DELA?

Jože Mencinger

30

1. Zakaj pravzaprav gospodarimo?

Brezposelnost¹ nezadržno raste; ne le v Sloveniji, tudi v EU in v svetu. Za enkrat nič ne kaže, da se bo njena rast kmalu zaustavila, in še manj, da se bo brezposelnost znižala; verjetne so majhne oscilacije z dolgoročno rastjo. Že nekaj desetletij namreč ne gospodarimo zaradi pomanjkanja dobrin in storitev, teh je slej ko prej preveč, ampak zato, da ustvarjamova nova delovna mesta. Ne da bi z njimi povečali ponudbo dobrin in storitev, ampak da bi povečali povpraševanje po njih; v storitvah delovna mesta ustvarjamova pravzaprav zato, da proizvedeni produkt lažje preraždelimo. Z njimi torej poskušamo le zmanjšati učinke tehnološkega napredka, ki iz produkcije dobrin izriva delo. Posledic tega izrivanja sodobne kapitalistične družbe ne znajo odpraviti; izmišljanje novih storitev (javnih ali privatnih) ne zadošča za dolgoročno zmanjšanje brezposelnosti, »varčevanje« v gospodarstvu, v katerem je zaposlenost določena z gospodarsko aktivnostjo, ta pa s povpraševanjem, pa tudi kratkoročno ne more prinesi drugega kot podaljševanje stagnacije in višjo brezposelnost. Te tudi ni mogoče zmanjšati z večjo konkurenčnostjo EU ali Slovenije. Ko vsi »varčujejo« ali povečujejo konkurenčnost, smo kar naprej na istem; še več dobrin ostaja neprodanih, še več ljudi brez dela.

V nadaljevanju se ukvarjam z opisom delovanja trga dela v Sloveniji v razdobju gospodarske krize in s povezavami med gospodarsko aktivnostjo in brezposelnostjo pa tudi z značilnostmi brezposelnosti v EU. Vsaj za slednjo so v veliki meri krive kar gospodarske politike EU, ki so z vsiljevanjem politike ponudbe in ustvarjanjem »družbe znanja« v desetletju bolj ali manj uničile evropsko industrijo in ustvarile milijone brezposelnih.

¹ Brezposelnost merimo z različnimi razmerji med številom brezposelnih in številom aktivnih prebivalcev. Pri obravnavi stopnj brezposelnosti in še posebej pri različnih mednarodnih primerjavah zato velja biti previden; treba je vedeti, kakšne so in kako so bile ugotovljene številke v števcu in številke v imenovalcu razmerja. Tako, na primer, v števcu lahko uporabimo podatke o registriranih iskalcih dela (osebe, ki so prijavljene na Zavodih za zaposlovanje), lahko pa podatke, ki so pridobljeni s pomočjo anket, pri katerih pa so lahko uporabljeni različni kriteriji. Tudi v imenovalcu lahko uporabljamo različne agregate: aktivno prebivalstvo, delovno aktivno prebivalstvo, zaposlene itd. EU uporablja harmonizirano stopnjo brezposelnosti po definiciji Mednarodne organizacije dela (ILO), ki temelji na anketah. Stopnja brezposelnosti po definiciji ILO je razmerje med številom brezposelnih ter vsoto zaposlenih in brezposelnih. Za zaposlene veljajo osebe, ki so v tednu ankete vsaj eno uro delale za plačo ali dobiček, za brezposelne pa osebe, ki v tednu ankete niso imele zaposlitve, a so se v naslednjih treh tednih pripravljene zaposlitvi, in ki so v zadnjih petih tednih aktivno iskale delo, pa tudi osebe, ki so že našle zaposlitev in se bodo zaposlike v naslednjih treh mesecih.

2. Slovenski trg dela v kriznem razdobju

Osnovni podatki o aktivnem in delovno aktivnem prebivalstvu ter zaposlenih, samozaposlenih in brezposelnih so z letnimi povprečji za razdobje 2005-2012 prikazani v Tabeli 1, število na ZRSZ registriranih iskalcev zaposlitve v Sloveniji po mesecih pa še na Sliki 1 skupaj z letnimi deleži žensk in moških iskalcev.

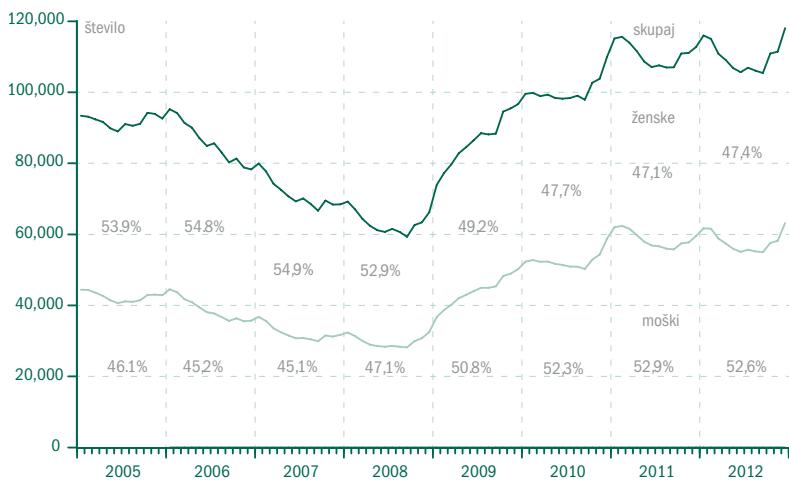
Tabela 1
Ponudba in povpraševanje po delu, 2006-2012

Leto	Aktivno prebivalstvo	Delovno aktivno prebivalstvo	Zaposleni	Zaposleni v družbah	Zaposleni pri posameznikih	Samozaposleni	Iskalci zaposlitve
	[1]=[2]+[7]	[2]=[3]+[6]	[3]=[4]+[5]	[4]	[5]	[6]	[7]
2005	904989	813100	731597	666175	65422	81503	91889
2006	910675	824839	741586	675060	66526	83252	85835
2007	925334	853998	766049	696116	69933	87949	71335
2008	942473	879257	789863	717563	72299	89394	63215
2009	944524	858170	767373	699435	67937	90797	86353
2010	935543	835039	747194	685733	61461	87844	100504
2011	934658	823966	729050	671812	57237	94916	110691
2012	920184	810001	717042	662552	54490	92958	110183

Vir: ZRSZ

31

Slika 1
Iskalci dela v Sloveniji, 2005-2012

Vir: SURS, lastni izračuni
Opomba: deleži žensk oziroma moški so letna povprečja

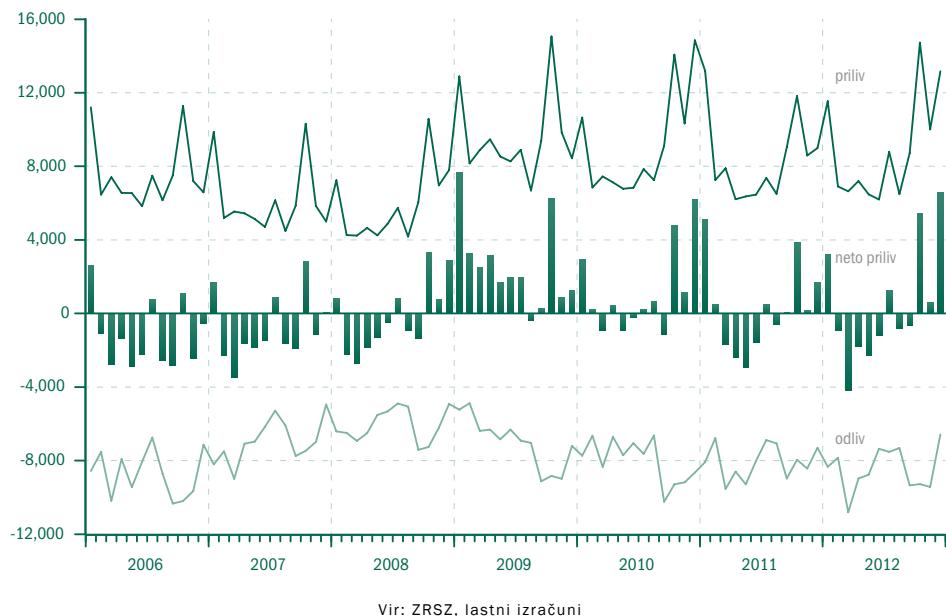
Število aktivnih prebivalcev Slovenije se je od leta 2009, ko je doseglo vrh, do lani zmanjšalo za 2.5 odstotka, število delovno aktivnih, ki je doseglo vrh v letu 2008, pa se je od začetka krize do lani skrčilo kar za 8 odstotkov. Še bolj, kar za 9.2 odstotka, se je v krizi zmanjšalo število zaposlenih; pri tem se je število zaposlenih v družbah zmanjšalo za 7.7 odstotkov, število zaposlenih pri posameznikih pa kar za četrtino. Število samozaposlenih se je povečalo, a gre bolj za »prisilno« samozaposlenost kot za povečanje podjetniških priložnosti in sposobnosti. Število iskalcev zaposlitve, ki se je do krize počasi zmanjševalo, se je od leta 2008, ko je bilo najnižje, do lani povečala kar za 75 odstotkov. Začelo se je hitro povečevati takoj, ko je svetovna gospodarska kriza dosegla Slovenijo, to je v drugi polovici 2008. Takrat je prišlo tudi do spremembe v strukturi iskalcev zaposlitve; delež moških, ki je bil pred krizo nekoliko manjši od polovice vseh iskalcev, je v krizi takoj presegel polovico. Nekaj značilnosti dogajanju na zavodih za zaposlovanje je z letnimi povprečji prikazano v Tabelah 2, 3 in 4, njihova mesečna dinamika pa na Slikah 2 in 3. Tabela 2 kaže na relativno veliko učinkovitost zavodov za zaposlovanje, če jo merimo z razlikami med prilivi in odlivi; le v letu 2009 je bil priliv iskalcev bistveno večji od odliva iskalcev zaposlitve. Slika 2 kaže, da so sezonska nihanja prilivov na zavode bistveno večja od sezonskih nihanj odlivov. V štirih mesecih: januarja, julija, oktobra in decembra, priliv iskalcev bistveno presega odliv, v osmih pa je odliv iskalcev nekoliko večji od njihovega priliva.

Tabela 2
Trg dela na ZRSZ

Leto	priliv	odliv	neto priliv	priliv/odliv
	[1]	[2]	[3]=[1]-[2]	4=[1]/[2]
2005	7867	7713	154	1.025
2006	7518	8707	-1189	0.871
2007	6128	6953	-825	0.888
2008	5898	6079	-1810	0.980
2009	9541	7005	2536	1.401
2010	9097	7985	1112	1.131
2011	8306	8078	228	1.039
2012	8904	8462	442	1.075

Vir: ZRSZ

Slika 2
Priliv in odliv iskalcev zaposlitve na ZRSZ

Med iskalci zaposlitve na zavodih za zaposlovanje je največ takšnih, ki so izgubili zaposlitev, ker jim je izteklo delovno razmerje na določen čas. V času krize se je njihov delež s približno 40 odstotkov povečal na polovico, prav tako se je s 15 odstotkov na malone četrtino povečal delež tistih, ki so izgubili delo kot presežni delavci. Temu ustrezno sta se zmanjševala deleža iskalcev prve zaposlitve in ostalih.

Tabela 3
Struktura priliva na zavode za zaposlovanje

Leto	Priliv	Priliv zaradi izteka pogodbe o delu		Presežni delavci		Iškalci prve zaposlitve		Ostali	
		št. stvilo	delež	št. stvilo	delež	št. stvilo	delež	št. stvilo	delež
		[1]	[2]/[1]	[3]	[3]/[1]	[4]	[4]/[1]	[5]	[5]/[1]
2005	7867	2877	0.366	1245	0.158	1805	0.229	1928	0.245
2006	7518	2779	0.376	1157	0.158	1549	0.206	2031	0.270
2007	6128	2354	0.399	862	0.146	1228	0.200	1682	0.274
2008	5898	2453	0.422	894	0.155	1043	0.177	1507	0.255
2009	9541	3762	0.400	2635	0.280	1416	0.148	1728	0.181
2010	9097	3403	0.381	2251	0.246	1398	0.154	2044	0.225
2011	8306	3762	0.449	1992	0.250	1199	0.144	1351	0.162
2012	8904	4242	0.481	2061	0.237	1356	0.152	1244	0.140

Vir: ZRSZ

34

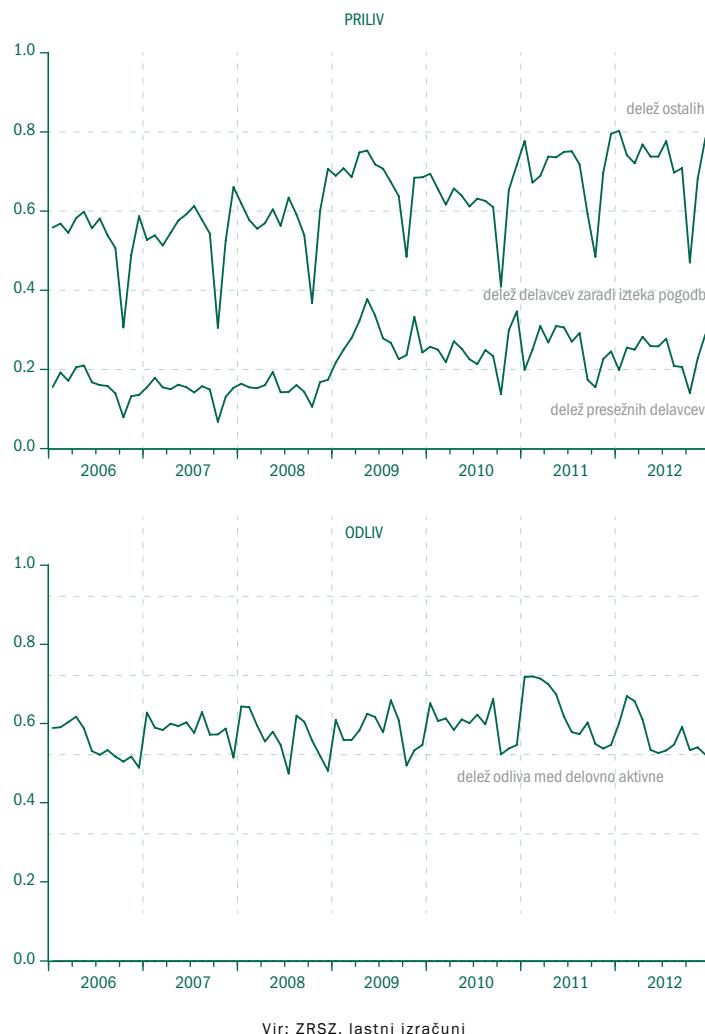
Med tistimi, ki zapuščajo zavode za zaposlovanje, je bilo približno 60 odstotkov takšnih, ki so ostali aktivni, 40 odstotkov pa takšnih, ki so se pridružili neaktivnemu delu prebivalstva; deleža sta bolj ali manj stabilna, kar kaže tudi Slika 3.

Tabela 4
Struktura odliva z zavodov za zaposlovanje

Leto	Odliv	Odliv med aktivne			Odliv med neaktivne	
		št. stvilo	št. stvilo	delež	št. stvilo	delež
		[1]	[2]	[3]=[2]/[1]	[4]=[1]-[2]	[4]/[1]
2005	7713	4488	0.582	3225	0.418	
2006	8707	4785	0.549	4034	0.451	
2007	6953	4093	0.586	3818	0.414	
2008	6079	3472	0.567	3750	0.433	
2009	7005	4046	0.580	3344	0.420	
2010	7985	4750	0.595	3334	0.405	
2011	8078	5084	0.626	3703	0.374	
2012	8462	4860	0.571	4238	0.429	

Vir: ZRSZ

Slika 3
Struktura priliva in odliva iskalcev zaposlitve na ZRSZ

35

3. Gospodarska aktivnost in zaposlenost

Obravnave problemov zaposlenosti in brezposelnosti se je najenostavnejše lotiti s pomočjo ponudbe in povpraševanja po delu oziroma delovnih storitev. Ponudbo dela določajo demografska (starostna struktura) in socialna gibanja (dolžina šolanja), zato se le počasi spreminja. Povpraševanje po delu pa določa predvsem gospodarska aktivnost in sistem zaposlovanja (zaposlitveni model). Ne na eni ne na drugi strani ne gre za pravi funkciji

ponudbe in povpraševanja, saj bi obe funkciji morali kot osnovno spremenljivko imeti ceno, v našem primeru ceno dela; povečanje cene dela naj bi povečalo ponudbo dela in istočasno zmanjšalo povpraševanje po delu. A zdi se, da je ob drugih determinantah vsaj na agregatni ravni posamezne države cena dela malo pomembna za obravnavanje problemov zaposlenosti in brezposelnosti; to velja tudi za EU, saj delo ostaja geografsko relativno nemobilno, na kar kažejo že ogromne razlike v stopnjah brezposelnosti v članicah. Funkcijo povpraševanja po delu zato lahko zamenjamo z njenostavnejšo zaposlitveno funkcijo, ki kaže, kako se v odvisnosti od sprememb gospodarske aktivnosti spreminja zaposlenost.

$$rZ_t = a + b^* rQ_{t-i}$$

36

V gornji zaposlitveni funkciji je **rZ** stopnja spremenjanja zaposlenosti, **rQ** pa stopnja spremenjanja gospodarske aktivnosti. Koeficienta **a** in **b** kažeta značilnosti mehanizma zaposlovanja: **a** – avtonomnost, to je gibanje zaposlenosti, ki ni odvisno od nihanj gospodarske aktivnosti ampak od dolgoročnih predvsem tehnoloških sprememb; **b** – elastičnost zaposlovanja, ki kaže prilaganje zaposlenosti na kratkoročna nihanja gospodarske aktivnosti.

Zaposlitvena funkcija za Slovenijo in za razdobje 2005/1- 2012/4 je prikazana na Sliki 4 s četrletnimi podatki o gibanju BDP in številu delovno aktivnih prebivalcev; zgoraj so desezonirane vrednosti četrletnega BDP v stalnih cenah iz leta 2000 in število delovno aktivnih, spodaj pa medletna dinamika nedesezoniranih vrednosti obeh.

Slika 4
Gospodarska aktivnost in zaposlovanje

Vir: ZRSZ, lastni izračuni

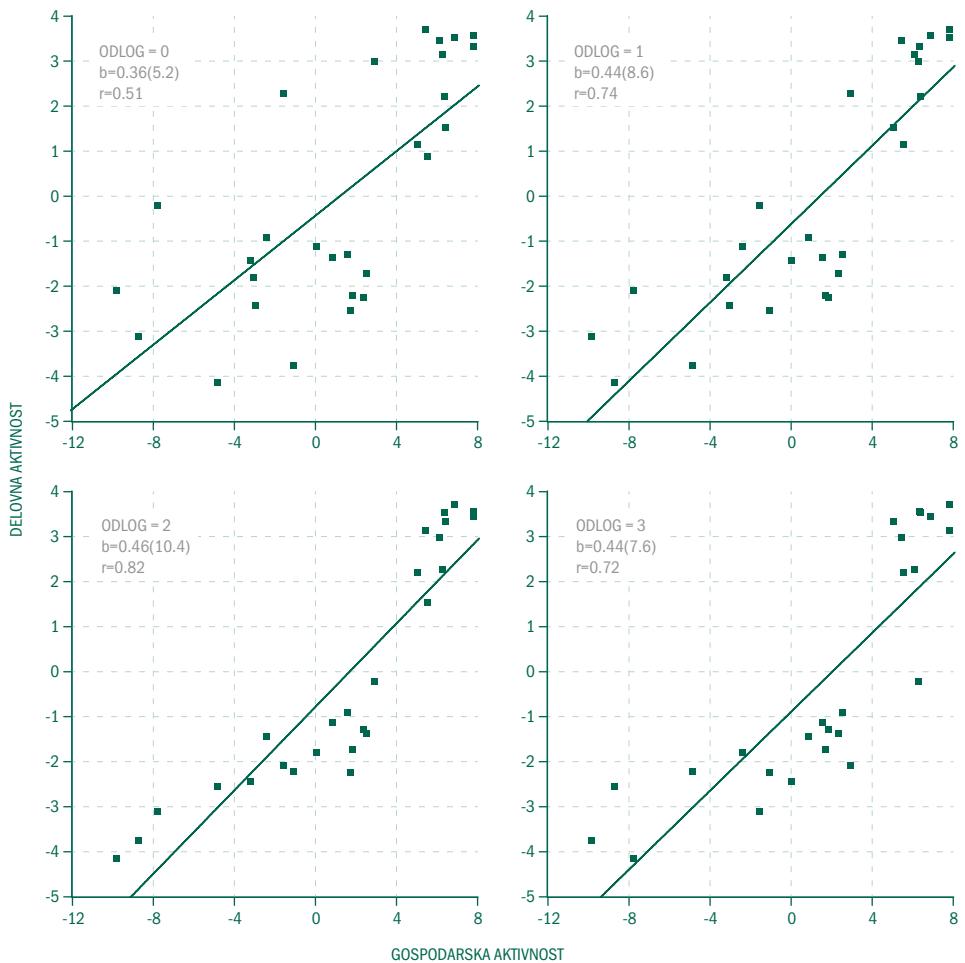
Povezanost med gospodarsko in zaposlitveno aktivnostjo je na drug način prikazana še na Sliki 5. Gre prav tako za obliko zaposlitvene funkcije; na vodoravni osi so vrednosti neodvisne spremenljivke, na navpični pa vrednosti odvisne. Enostavni statistični izračuni kažejo pričakovano zaostajanje spremjanj zaposlovanja za spremjanjem gospodarske aktivnosti² za približno dve četrletji; obratu gospodarske aktivnosti bi torej delovna aktivnost in s tem tudi stopnja brezposelnosti sledili s približno polletno zamudo. To potrjujejo tudi grafikoni na Sliki 5, na kateri so prikazane zaposlitvene funkcije z različnimi časovnimi odlogi med spremjanjem gospodarske aktivnosti in spremjanjem delovne aktivnosti. Na vsakem je dodana ocenjena elastičnost delovne aktivnosti; najvišja 0.46 in najbolj signifikantna ($t=10.4$) je pri odlogu dveh četrletij, ko je tudi povezanost med gospodarsko in delovno aktivnostjo najmočnejša ($r=0.82$).

² Regresijski koeficienti (b), njihova signifikantnost (t) vrednosti in korelačijski koeficienti (r) v enostavnem $Y_t = a + bX_t - i$ povezavi, v kateri je Y medletna rast delovne aktivnosti, X pa medletna rast realnega BDP in odlogi (i), so:

i	-2	-1	0	1	2	3	4
b	0.12	0.24	0.36	0.44	0.46	0.44	0.37
(t)	1.30	2.82	5.19	8.36	10.4	7.63	5.11
r	0.06	0.24	0.51	0.74	0.82	0.72	0.54

Z uporabo polinomnih (Almon) odlogov dobimo statistično najboljšo regresijsko povezavo, v kateri uporabimo odloge do pet četrtletij in omejitev na začetni vrednosti neodvisne spremenljivke, z Grangerjevim testom pa ni mogoče zavrniti hipoteze, da rast BDP določa rast delovne aktivnosti in ne obratno.

Slika 5
»Zaposlitvene« funkcije 2005/1-2012/4

39

Vir: ZRSZ, lastni izračuni

4. Brezposelnost v EU

Brezposelnost je in bo tudi po krizi ostala največji gospodarski, socialni in politični problem EU kot celote, čeprav so razlike v stopnjah brezposelnosti med članicami velike; med krizo so se razlike celo povečevale. Po letu 2000 je bila anketna stopnja brezposelnosti najnižja, manj kot 2 odstotna, v Luksemburgu (2001) in na Nizozemskem (2008), najvišja, več kot 25 odstotna pa v Španiji (2012). Do gospodarske krize so najvišjo brezposelnost imele »nove«

članice EU, posebno Poljska, med 2008 in 2012 pa Španija, ki se ji zdaj pridružuje Grčija, zelo kmalu pa se ji bo še Ciper. Najuspešnejši državi v prvi polovici desetletja sta bili poleg Luksemburga še Irska in Danska, v drugi polovici desetletja pa Nizozemska in Avstrija. Slednja je posebej uspešna v kriznem razdobju, kar kaže, da je dobra administrativna urejenost trga dela za uspešnost njegovega delovanja bistveno pomembnejša od prožnosti trga dela. Brezposelnost se je namreč pričakovano najbolj povečala v članicah s precej prožnim in neurejenim trgom dela; že zato se razprave o tem, kako bomo brezposelnost odpravili z večjo prožnostjo trga dela nesmiselne. Prožnost trgu dela lahko zmanjšuje brezposelnost pri majhnih neravnotežijih, ne more pa je zmanjševati pri velikih.

40

Tabela 5

Gospodarska rast in brezposelnost v EU27: 2001-2012

Leto	Gospodarska rast			Brezposelnost		
	rast	maksimum država	minimum država	stopnja	maksimum država	minimum država
2001	2.9	7.3; Latvija	-1.5; Malta	8.55	19.5; Bolgarija	1.9; Luksemburg
2002	2.9	7.2; Latvija	0.0; Nemčija	8.53	20.0; Poljska	2.6; Luksemburg
2003	2.9	10.3; Litva	-0.9; Portugalska	8.49	19.7; Poljska	3.8; Luksemburg
2004	4.0	8.9; Latvija	-0.5; Malta	8.60	19.0; Poljska	3.7; Irska
2005	3.8	10.1; Latvija	0.7; Nemčija	8.16	17.8; Poljska	3.2; Irska
2006	4.9	11.2; Latvija	1.4; Portugalska	7.30	13.9; Poljska	2.5; Danska
2007	4.7	10.5; Slovaška	0.1; Madžarska	6.37	11.1; Slovaška	2.0; Nizozemska
2008	1.3	7.3; Romunija	-3.7; Estonija	6.27	11.3; Španija	1.9; Nizozemska
2009	-5.6	1.6; Poljska	-17.7; Latvija	8.69	18.0; Španija	3.6; Nizozemska
2010	1.7	5.6; Švedska	-3.5; Grčija	10.04	20.1; Španija	4.4; Avstrija
2011	1.9	8.0; Estonija	-5.5; Grčija	8.99	21.6; Španija	4.0; Avstrija
2012	-0.1	5.6; Latvija	-6.4; Grčija	10.60	25.0; Španija	4.0; Avstrija

Vir: Eurostat

Povprečna stopnja anketne brezposelnosti v EU med 2001 in 2012, ki je bila 8.5 odstotna, je v prvi tretjini razdobja ostajala malone nespremenjena, ob pospešeni gospodarski rasti pred krizo se je začela zmanjševati, ob krčenju gospodarske aktivnosti v krizi pa se je izredno hitro povečala in v letu 2010 presegla 10 odstotkov. Najpomembnejši razlogi bolj ali manj trajne visoke brezposelnosti v EU je v devetdesetih spremenjen mehanizem zaposlovanja³ tako v »stari« in še bolj v »novi« Evropi, globalizacija ter kratkovidno ustvarjanje »družbe znanja« s seljenjem industrijske proizvodnje »na kitajsko«. Zaradi tega se je delež industrije v BDP zmanjševal še hitreje, kot bi se sicer. Prav delež industrije v BDP, ki se sicer z

³ V mehanizmu zaposlovanja, ki ga kaže zaposlitvena funkcija, se je po letu 1990 povečala elastičnost zaposlovanja (reakcije zaposlenosti na spremembe v gospodarski aktivnosti), negativna asimetrija (počasnejše šodpuščanje v primeru zniževanja gospodarske aktivnosti) pa je prešla v pozitivno asimetrijo (manjša in počasnejša rast zaposlenosti ob rasti gospodarske aktivnosti).

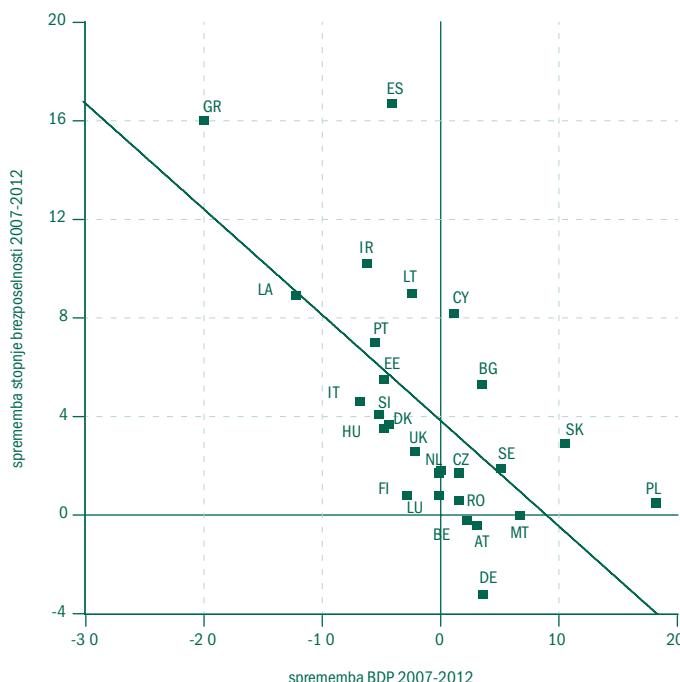
gospodarsko razvitostjo zmanjšuje, je pomemben dodaten element porasta brezposelnosti; brezposelnost v Avstriji in Nemčiji ni manjša le zaradi povečanja BDP, ampak tudi zato, ker sta državi ohranili industrijo. Velik del brezposelnosti v EU je zato mogoče obravnavati kot strukturno, zato bo, celo ne glede na dolžino in globino zdajšnje gospodarske in finančne krize, ostala visoka. Pričakovanja, da jo je mogoče zmanjšati z nižjimi plačami in cenami produktov, oziroma z večjo konkurenčnostjo in fleksibilnostjo trga dela so iluzorna.

Tabela 6
Gibanje gospodarske rasti in stopenj brezposelnosti EU med 2001 in 2012

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
medletna rast BDP												
M	2.98	2.99	3.04	4.11	3.99	5.01	4.86	1.37	-5.73	1.64	1.90	-0.04
σ	2.03	2.13	2.78	2.19	2.47	2.47	2.61	2.86	4.13	1.89	2.69	2.33
stopnja anketne brezposelnosti												
M	8.55	8.53	8.48	8.59	8.16	7.30	6.37	6.26	8.88	10.0	9.95	10.6
σ	5.04	4.65	3.93	3.66	3.15	2.50	1.99	1.90	3.57	4.38	4.34	5.19

Vir: Eurostat. enostavna povprečja

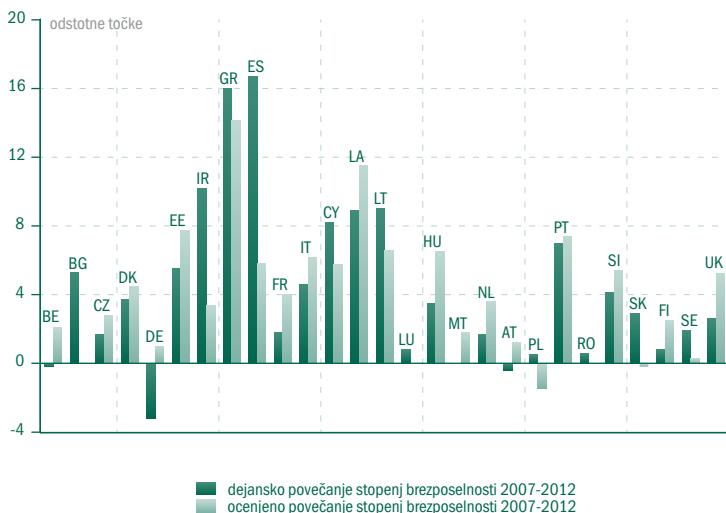
Slika 6
»Okunova krivulja« - gospodarska aktivnost in brezposelnost v kriznem razdobju 2007-2012

Povprečni realni BDP članic EU se je do leta 2012 vrnil približno na raven iz leta 2007, povprečna stopnja brezposelnosti pa se je s 6.37 odstotkov v letu 2007 dvignila na 10.64 odstotke. Pri tem pa je lanska velikost BDP v petnajstih članicah EU manjša, kot je bila v letu 2007, stopnja brezposelnosti pa je bila lani nižja kot leta 2007 le v dveh članicah; v Nemčiji kar za 3.2 odstotne točke in v Avstriji za 0.4 odstotne točke. BDP se je v razdobju krize v EU daleč najbolj, kar za 18 odstotkov povečal na Poljskem ter za dobrih 10 odstotkov na Slovaškem, za nekaj odstotkov pa še na Švedskem, v Avstriji in Nemčiji. Daleč najbolj, kar za 20 odstotkov se je skrčil v Grčiji, za dobrih 12 pa v Latviji. Stopnje brezposelnosti so se v enakem razdobju kar za 16.2 odstotnih točk povečale v Španiji in Grčiji in za 10 odstotnih točk na Irskem. Slovenija po padcu BDP in dvigu brezposelnosti sodi v povprečje.

42

Slika 7
Dejansko in ocenjeno povečanje stopnji brezposelnosti v članicah EU

Vir: Eurostat, lastni izračuni

Na Sliki 7 je prikazano še spremjanje stopenj brezposelnosti v gospodarski krizi po članicah EU. Poleg dejanske odstotne spremembe so za posamezno državo prikazane še ocenjene spremembe, ki jih dobimo z enostavno enačbo, v kateri je odstotna spremembra stopnje brezposelnosti pojasnjena z odstotno spremembou gospodarske aktivnosti ter dodatnima spremenljivkama: gospodarsko razvitostjo in deležem industrije v BDP⁴.

Mnoge države poskušajo zmanjševati brezposelnost z različnimi politikami zaposlovanja, ki naj bi vplivale na strukturo ponudbe in povpraševanja po delu. Velik del ukrepov

4

$DU20072012 = 10.77 - 0.406 * DGDP20072012 - 0.226 * deležIND - 0.027 * GDP/cap$

(3.8) (-3.8) (-1.5) (-1.3)

$R^2 = 0.52$

politike zaposlovanja to poskuša s posegi v strukturo ali velikost ponudbe dela (na primer z izobraževanjem), nekatere, pa na primer s subvencijami povečati povpraševanje ali vsaj preprečiti zmanjševanje po produktih (subvencioniranje nakupov avtomobilov v Nemčiji) ali povpraševanje po delovnih storitvah (naše subvencije za skrajšan delovni čas). Ker pa je »ekonomska zakonitost«, ki jo odraža Okunova krvulja, trdna, so učinki politik zaposlovanja za zmanjševanje brezposelnosti, ki ne posegajo v mehanizem zaposlovanja, slej ko prej majhni.⁵ Zato se po treh letih od sprejetja tudi temeljni cilj nove strategije »Evropa 2020«, to je visoka stopnja zaposlenosti, zdi vse bolj utopičen, »prizadevanja« Evropske komisije za povečanje konkurenčnosti z varčevanjem in zmanjševanjem javnega sektorja pa nov udarec v prazno.

43

Prevlada ameriškega tipa kapitalizma nad evropskim socialnim tržnim gospodarstvom v osemdesetih in tranzicija iz socialističnega v kapitalistično gospodarstvo v devetdesetih letih prejšnjega stoletja sta namreč prinesli bistvene spremembe tudi v mehanizem zaposlovanja. Velik del zdajšnjih problemov z brezposelnostjo v EU gre pripisati prav spremembam v mehanizmu zaposlovanja, to je prehodu iz modela tradicionalnega in samoupravnega socializma v model neo-evropskega kapitalizma v »novih« članicah ter prehodu iz tradicionalnega evropskega v neo-evropski model zaposlovanja. Za tradicionalen socialističen model je bila značilna popolna neodvisnost zaposlovanja od gospodarske aktivnosti (trga dela ni bilo), za samoupravni socializem pa nizka elastičnost zaposlovanja na spremembe v gospodarski aktivnosti in velika asimetrija; povečevanje aktivnosti je povečevalo zaposlenost, zmanjševanje aktivnosti pa je ni zmanjševalo. Zelo podoben samoupravnemu trgu je bil tudi evropski trg dela, saj je zaščita zaposlenih prav tako ustvarjala nesimetrijo. V novem modelu je drugače; opraviti imamo z nasprotno asimetrijo, močnejšo reakcijo zaposlovanja na zmanjševanje gospodarske aktivnosti in šibkejšo na povečevanje.

Posebno v zadnjih desetletjih se spreminjajo tudi institucionalne oblike zaposlovanja, nekdaj praktično edino obliko zaposlovanja, to je zaposlovanje za nedoločen čas, vse bolj zamenjujejo druge oblike, ki povečujejo negotovost zaposlitve. Govorimo o tveganih oblikah zaposlovanja, med katere štejemo zaposlitve za določen čas, zaposlitve s krajšim delovnim časom in velik del samozaposlitev; tako je zaposlena malone že polovica vseh zaposlenih v EU; Nizozemska na primer uporablja predvsem skrajšan delovni čas, Španija zaposlitev za določen čas, Grčija samozaposlenost.

⁵ Donedavni temelj gospodarskega napredka globalizacijo Komisija v novi strategiji Evropa 2020 uvršča kar med dolgoročne težave EU, skupaj s pritiski na naravne vire in staranjem prebivalstva. Vsaj tu ima prav. Z Evropo 2020 Evropska komisija »nadgrajuje« dve lizbonski strategiji; originalno iz leta 2000 in »prenovljeno« »Partnerstvo za rast in delovna mesta - nov začetek lizbonske strategije« iz leta 2005. Prva naj bi do 2010 iz EU ustvarila družbo znanja in najbolj učinkovito svetovno gospodarstvo, druga naj bi zagotovila gospodarska rast in zaposlenost. Prva se je končala z oddaljevanjem od proglašenih ciljev, ki ga sredi razdobja trajanja strategije ni bilo mogoče spregledati, druga, ki naj bi »prenovila« prvo, pa s svetovno gospodarsko krizo. Evropska komisija zdajšnjo gospodarsko krizo e zdaj obravnava, kot da bi šlo za nepredvidljiv dogodek, na primer za potres, zato so jo njeni predstavniki še potem, ko se je že razplamtela, odganjali s ponavljanjem nesmiselnih kritičic iz lizbonskih strategij. Obe sta izhajali iz ekonomike ponudbe, njun »znanstveni« temelj je bila produkcijska funkcija; gospodarsko rast naj bi zagotavljali skupna faktorska produktivnost, večja prožnost trga dela in »poglabljjanje« trga kapitala. Povečevanje »prožnosti« na trgu dela je vodilo v zaostajanje in celo realno zniževanje plač ter v vse večjo brezposelnost in socialno neenakost, »poglabljjanje« trga kapitala pa v svetovno finančno krizo. Osnovna napaka obeh strategij je bilo popolno zanemarjanje agregatnegata povpraševanja.

	Prebivalstvo	Domača končno trošenje za blago in tržne storitve						Širša država				Skupno		
		Letni porast	mesečna rast	Letni porast	mesečna rast	Letni porast	mesečna rast	Letni porast	mesečna rast	Letni porast	mesečna rast	Letni porast	mesečna rast	Letni porast
Leto	mio. €													
2007	17205	78	0,73	9631	21,0	0,99	2212	6,7	1,16	29048	11,8	0,87		
2008	19243	8,8	0,00	10405	9,78	0,87	2526	14,18	1,35	32174	9,50	0,87		
2009	18852	-2,30	-2,78	8369	-22,11	-23,57	2512	-0,57	2,56	29732	-8,70	-9,29		
2010	19578	0,74	3,64	7651	-9,69	-5,79	2512	-0,10	-1,79	29741	-2,24	-1,78		
2011	20675	2,80	11,9	6694	-6,62	-0,96	2443	-2,77	-5,99	29812	0,07	-0,11		
2012	20452	-1,08	-0,43	6157	-8,03	-6,99	2363	-3,27	-4,63	28972	-2,82	-2,26		
2011./III	5467	3,85		1685	-7,60		604	2,76		7756	1,04			
10	1852	2,92	0,18	586	-5,14	-1,54	196	-3,34	-1,43	2634	0,54	-0,41		
11	1691	1,75	0,64	607	5,89	2,56	204	-5,72	-2,28	2503	2,06	0,81		
12	1791	-0,75	-0,08	564	-5,65	2,82	237	-26,74	-7,43	2592	-4,90	-0,18		
IV	5335	1,29		1757	-1,77		638	-14,20		7729	-0,89			
2012./1	1554	5,03	0,75	422	-8,74	0,57	206	1,67	3,73	2181	1,74	1,12		
2	1502	4,32	0,39	431	-13,61	-1,57	191	3,88	1,85	2124	0,07	0,08		
3	1738	1,49	-0,60	563	-5,63	-0,43	191	-4,34	-0,47	2491	-0,67	-0,55		
I	4793	3,50		1416	-9,11		587	0,32		6796	0,33			
4	1681	0,08	-0,87	514	-4,49	-0,45	215	0,86	2,19	2409	0,87	-0,49		
5	1729	-1,45	-0,58	538	-9,04	-1,67	191	-5,89	-0,72	2458	-3,57	-0,87		
6	1800	-0,51	-0,72	540	4,41	-1,91	190	-4,68	-1,42	2530	-1,69	-1,06		
II	5209	-0,64		1592	-6,05		597	-3,16		7398	-2,06			
7	1809	1,31	-0,79	520	-10,37	-2,10	198	-4,57	-0,19	2527	-1,80	-1,03		
8	1793	-0,54	0,56	492	-7,06	-1,91	194	-9,83	-0,66	2480	-2,68	-0,07		
9	1744	-7,21	-1,19	551	4,07	-0,15	156	-13,56	-2,77	2452	-6,96	-1,10		
III	5345	-2,23		1564	-7,18		549	-9,14		7458	-3,84			
10	1805	-2,54	-0,35	527	-10,01	-1,43	215	9,65	1,90	2547	-3,29	-0,49		
11	1611	-4,74	-0,68	547	-9,93	1,39	209	2,43	0,28	2367	-5,41	-0,22		
12	1689	-5,74	-1,48	511	-9,38	0,43	206	-13,10	-7,64	2406	-7,21	-1,76		
IV	5104	4,31		1585	-9,78		630	-1,11		7320	-5,29			
2013./1	1542	-0,71	0,96	404	-4,29	0,85	197	-4,02	1,12	2144	-1,72	1,06		

	Izvoz Slovenije*			Izvoz Slovenije izven EU27**			Izvoz EU27**			Izvozne cene Slovenija**			Izvozne cene EU27**	
	Leto	mil. €	letni porast	mesečna rast	mil. €	medletna stopnja	mil. €	medletna stopnja	mil. €	medletna stopnja	indeks	indeks	medletna stopnja	indeks
2007	19387	15.7	0.85	6740.1	15.3	1237251	6.7	105.7	2.1	104.9	1.5			
2008	19724	1.74	-0.68	7407	9.90	1308960	5.4	109.3	3.4	108.0	2.9			
2009	16006	-18.85	-21.86	5773	-22.07	1090939	-16.6	107.3	-1.82	107.0	-0.84			
2010	18251	14.02	16.09	6359	10.16	1338504	22.63	110.3	2.75	112.7	5.27			
2011	20458	12.10	13.22	7255	13.87	1530880	13.47	117.6	6.57	117.7	4.45			
2012	20884	2.08	1.60	7827	7.89	1685277	10.09	124.2	2.90	124.7	4.80			
2011/III	5061	10.11		1876	11.24	383229	8.78	118.2	5.08	117.7	3.04			
10	1755	7.03	-2.00	624	9.21	131624	8.42	118.1	5.06	119.1	5.22			
11	1840	9.21	0.30	650	10.95	137029	11.21	120.2	6.41	118.3	4.89			
12	1552	5.26	0.87	616	2.73	135644	10.80	119.6	7.28	120.0	5.09			
IV	5147	7.25		1890	7.58	404297	10.15	119.3	6.25	119.1	5.07			
2012/1	1592	4.84	0.32	508	13.73	124024	14.24	123.6	6.09	123.0	3.89			
2	1670	6.01	0.53	566	4.48	133273	10.40	124.8	5.58	124.4	5.69			
3	1927	3.22	0.04	686	6.46	147600	7.83	126.2	4.99	123.5	4.66			
I	5190	4.60		1760	7.79	404896	10.58	124.9	5.55	123.6	4.74			
4	1737	3.66	-0.10	649	9.52	132117	8.43	123.7	1.89	123.5	4.66			
5	1796	-1.10	-0.28	685	12.75	144984	10.94	124.3	2.90	124.7	5.59			
6	1810	0.68	-0.98	713	8.76	146319	17.37	125.2	5.39	124.5	5.42			
II	5343	1.01		2047	10.31	423420	12.26	124.4	3.38	124.2	5.22			
7	1768	4.32	-0.77	710	12.79	149013	15.37	126.4	4.29	124.9	5.67			
8	1549	3.77	1.49	643	11.84	139436	13.84	125.8	3.88	126.7	6.20			
9	1792	-4.37	-1.38	656	-2.25	137821	4.73	122.2	-0.24	125.5	4.76			
III	5108	0.94		2010	7.12	426270	11.23	124.8	2.63	125.7	5.54			
10	1911	8.90	0.67	705	13.02	151402	15.03	123.6	1.90	124.9	3.57			
11	1857	0.91	0.22	685	5.46	146593	6.98	121.4	-1.70	125.4	4.67			
12	1475	-4.97	-1.04	620	0.58	132697	-2.17	123.2	0.24	125.0	2.88			
IV	5243	1.86		2010	6.37	430692	6.53	122.7	0.14	125.1	3.70			
2013/1	1644	3.26	1.09	564	11.09	132280	6.66	121.5	-1.70	124.5	1.22			

* podatki SURS, ** podatki Eurostat

	Uvoz Slovenije*			Uvoz Slovenije izven EU27**			Uvoz EU27**			Uvozne cene Slovenija**			Uvozne cene EU27**		
	Leto	mil. €	letni porast	meseca rast	mil. €	meseca stopnja	mil. €	mediterna stopnja	mil. €	mediterna stopnja	indeks	mediterna stopnja	indeks	mediterna stopnja	indeks
2007	21236	16,0	0,87	6050,0	41,4	1422211	5,2	120,2	3,9	111,7	0,6				
2008	22648	6,65	-0,05	7240,0	19,7	1550276	8,12	128,0	6,8	121,8	8,7				
2009	16773	-25,94	-28,77	5527	-23,65	1198313	-22,70	117,8	-7,96	108,9	-10,53				
2010	19504	16,29	1744	7292	31,94	1482947	23,70	128,0	8,65	123,8	13,65				
2011	21954	12,56	14,40	8250	13,06	1681150	11,40	138,7	8,33	137,2	10,80				
2012	22051	0,44	-0,51	8166	-1,02	1782930	6,05	141,1	4,58	146,5	6,26				
2011/III	5430	12,28		2035	14,63	420723	7,16	139,4	5,99	136,8	6,76				
10	1874	3,23	-2,15	710	-3,69	143480	9,55	141,1	5,83	139,3	10,30				
11	1975	5,55	0,08	761	-0,38	145002	3,56	141,8	8,54	139,2	10,40				
12	1782	4,77	0,46	629	-5,36	134301	-0,19	138,5	5,12	141,3	8,69				
IV	5631	4,52		2100	-3,03	422282	4,25	140,5	6,49	139,9	9,79				
2012/1	1787	12,43	0,95	719	10,15	148529	6,19	138,3	4,46	144,7	6,79				
2	1784	3,81	0,50	659	-0,05	145613	11,27	141,5	4,97	147,0	8,65				
3	2042	0,88	0,17	733	-2,57	154888	4,87	138,9	3,12	147,1	6,59				
I	5613	5,27		2110	2,26	449030	7,31	139,6	4,18	146,3	7,34				
4	1810	2,32	-0,69	656	-7,50	1446532	4,76	137,8	2,76	146,5	6,55				
5	1882	4,29	-1,05	689	0,69	149142	3,83	138,6	4,45	145,1	7,08				
6	1864	2,13	-0,72	724	10,05	146587	6,60	142,4	6,27	145,4	5,82				
II	5556	-0,08		2069	0,86	440360	5,04	139,6	4,49	145,7	6,48				
7	1830	5,98	-1,13	633	-1,19	146579	5,96	141,8	5,90	145,3	6,14				
8	1702	1,88	0,62	663	0,15	152843	8,97	145,4	7,15	150,0	8,23				
9	1790	-11,94	-2,36	651	-11,06	150321	5,76	145,4	6,05	149,6	8,72				
III	5322	-1,99		1947	-4,30	449742	6,90	144,2	6,37	148,3	7,70				
10	2003	6,89	0,07	717	1,01	161359	12,46	139,4	1,53	146,4	4,42				
11	1875	-5,08	-1,17	725	-4,72	148655	2,52	142,6	3,56	145,4	4,01				
12	1682	-5,61	-0,88	596	-5,12	133784	-0,38	141,6	4,73	146,0	2,38				
IV	5560	-1,26		2039	-2,90	443799	4,97	141,2	3,27	145,9	3,60				
2013/1	1860	4,05	3,52	712	-0,89	148744	0,15	138,6	0,22	143,4	-0,90				

* podatki SURS, ** podatki Eurostata

Leto	Industrijska produkcija EU27	Gospodarska aktivnost in brezposelnost v EU						Anketna stopnja brezposelnosti
		Predelovalna dejavnost EU27	Gradbeni aktivnosti EU27	Trgovina na drobno EU27	medletna stopnja indeks	medletna stopnja indeks	medletna stopnja indeks	
2007	111,61	3,3	113,04	3,9	111,27	3,7	107,73	3,5
2008	109,13	-2,2	108,05	-4,4	103,33	-7,1	111,06	3,1
2009	91,18	-16,2	91,31	-15,2	93,35	-9,6	107,76	-3,0
2010	97,38	6,5	97,93	7,3	88,85	-4,4	110,34	2,1
2011	101,15	3,40	103,14	4,80	89,89	0,07	111,85	1,30
2012	98,73	-2,1	100,59	-2,2	87,09	-5,9	113,96	1,1
2011/11/11	97,96	3,3	101,32	4,4	93,43	2,0	110,83	0,7
10	106,75	0,9	109,92	2,0	100,46	-1,0	115,82	1,4
11	106,16	0,1	108,44	1,5	99,51	1,8	113,68	1,0
12	96,15	-1,2	95,94	0,9	91,04	-3,1	140,8	1,3
IV	103,02	0,0	104,77	1,5	97,00	-0,7	123,43	1,3
2012/1	95,64	-1,6	94,94	-0,1	75,2	-1,3	105,55	1,9
2	97,07	-1,6	96,6	-2,1	72,96	-11,0	100,02	1,1
3	106,53	-1,3	108,76	-0,7	89,54	-4,3	112,24	3,2
I	99,75	-1,5	100,10	-1,0	79,23	-5,6	105,94	2,1
4	97,66	-2,3	99,60	-2,9	87,59	-6,4	111,36	-1,0
5	99,78	-2,4	102,96	-2,6	89,55	-6,7	112,98	3,3
6	101,33	-2,0	104,96	-2,4	93,48	-5,7	113,9	2,8
II	99,59	-2,2	102,51	-2,6	90,21	-6,3	112,75	1,7
7	99,37	-1,7	102,59	-1,7	89,82	-6,7	116,66	1,1
8	86,81	-0,8	88,75	-0,9	79,53	-4,4	112,85	1,8
9	101,68	-2,7	105,62	-2,8	93,09	-6,8	112,88	1,2
III	95,95	-1,8	98,99	-1,9	87,48	-6,0	114,13	1,4
10	103,18	-3,0	105,93	-3,1	96,88	-3,6	116,55	-0,5
11	102,00	-3,6	103,49	-4,0	93,88	-5,7	114,44	-0,1
12	93,74	-2,3	92,87	-2,9	83,60	-8,5	138,05	-0,9
IV	99,64	-3,0	100,76	-3,4	91,45	-5,8	123,01	-0,5
2013/1	93,71	-2,0	91,73	-3,4	63,77	-15,2	104,62	-0,9
2	-	-	-	-	-	-	-	-

Naročila, pričakovanja in poslovni optimizem v EU							
	Poslovna klima EU13		Naročila, predelovalna dejavnost EU27		Naročila, gradbeništvo EU27		Posteljni optimizem EU27
Leto	ocena stanja	mediterna spremembra	ocena stanja	mediterna spremembra	indeks naročil	mediterna spremembra	ocena stanja
2007	1,29	0,24	2,96	5,66	-8,07	-1,43	14,11
2008	-0,38	-1,67	-15,51	-8,47	-17,24	-9,17	-3,58
2009	-2,55	-2,17	-53,00	-37,49	-45,33	-28,09	-13,12
2010	0,45	2,92	-24,36	28,65	-43,25	2,08	6,02
2011	0,60	0,16	-11,68	12,70	-40,31	4,12	-0,64
2012	-0,70	-1,30	-24,07	-12,39	-41,17	-0,86	-5,45
2011/III	0,1	-0,5	-11,0	6,2	-36,3	4,6	-5,8
10	-0,2	-1,1	-17,5	-0,3	-38,7	0,3	-3,7
11	-0,4	-1,3	-20,1	-3,6	-37,9	4,5	-7,4
12	-0,3	-1,6	-22,2	-10,6	-43,0	2,8	-12,0
IV	-0,3	-1,3	-19,9	-4,8	-39,9	2,5	-7,7
2012/1	-0,2	-1,6	-21,1	-9,0	-43,1	5,6	-18,3
2	-0,2	-1,6	-18,3	-7,8	-41,8	3,1	-8,3
3	-0,3	-1,7	-19,1	-12,4	-38,3	7,1	-1,7
I	-0,2	-1,6	-19,5	-9,7	-41,1	5,3	-9,4
4	-0,5	-1,8	-18,6	-13,1	-37,4	3,4	-4,1
5	-0,8	-1,8	-22,9	-15,8	-40,8	-3,4	-2,1
6	-0,9	-1,8	-22,7	-17,2	-40,2	-2,0	1,2
II	-0,7	-1,8	-21,4	-15,4	-39,5	-0,7	1,1
7	-1,3	-1,7	-22,2	-14,1	-37,0	-3,3	-8,3
8	-1,2	-1,3	-24,7	-14,5	-39,1	-1,7	-7,8
9	-1,3	-1,2	-25,5	-10,8	-40,4	-2,7	-8,2
III	-1,3	-1,4	-24,1	-13,1	-38,8	-2,6	-8,1
10	-1,6	-1,4	-32,7	-15,2	-45,1	-6,4	-5,7
11	-1,2	-0,8	-31,0	-10,9	-44,9	-7,0	-1,2
12	-1,1	-0,8	-30,1	-7,9	-45,9	-2,9	-9,2
IV	-1,3	-1,0	-31,3	-11,3	-45,3	-5,4	-5,4
2013/1	-1,1	-0,9	-30,8	-9,7	-43,0	0,1	-13,5
2	-0,7	-0,5	-26,6	-8,3	-44,2	-2,4	-3,4
3	-0,9	-0,6	-28,3	-9,2	-40,8	-2,5	-4,4
I	-0,9	-0,7	-28,6	-9,1	-42,7	-1,6	-7,1

Leto	Gospodarska klima		Naročila, predelovalna dejavnost		Naročila, gradbeništvo		Trgovina na drobno pričakovanja		Poslovni optimizem	
	ocena stanja	medljena spremembra	ocena stanja	medljena spremembra	indeks naročil	medljena spremembra	ocena stanja	medljena spremembra	ocena stanja	medljena spremembra
2007	13,4	3,1	8,3	3,8	13,0	19,4	40,9	4,8	11,6	1,8
2008	2,2	-11,2	-19,3	-27,6	-6,5	-19,5	30,5	-10,4	-4,3	-15,9
2009	-22,3	-25,5	-6,7	-42,4	-61,7	-55,2	0,0	-30,5	-22,9	-18,6
2010	-8,8	12,9	-24,6	37,1	-68,8	-71	24,9	24,8	-0,9	22,0
2011	-6,7	2,0	-15,5	7,0	-59,3	9,7	24,7	-1,8	-0,3	-0,1
2012	-16,7	-10,0	-32,4	-16,9	-52,7	6,6	20,0	-4,7	-10,9	-10,6
2011/III	-5,3	0,3	-17,2	-0,8	-50,0	-14,2	21,2	-8,6	-0,8	-3,4
10	-10	-3	-16,0	-10,8	-52,3	4,4	34,0	3,2	-7,7	-12,1
11	-12	-2	-26,4	-9,6	-52,6	4,9	40,0	13,3	-12,9	-6,4
12	-14	-2	-27,9	-9,0	-54,8	14,0	17,6	-5,8	-12,4	-4,7
IV	-12,0	-2,3	-23,4	-9,8	-53,2	7,8	30,5	3,6	-11,0	-7,7
2012/1	-12	-5	-24,9	-3,3	-61,8	12,0	-5,6	-22,6	-2,5	-6,6
2	-11	-5	-26,2	-8,2	-59,6	15,6	13,1	-11,4	-1,9	-9,2
3	-12	-6	-33,8	-23,9	-61,4	14,2	17,0	0,4	-5,0	-10,8
I	-11,7	-5,3	-28,3	-11,8	-60,9	13,9	8,2	-11,2	-3,1	-8,9
4	-15	-12	-28,8	-31,2	-61,5	1,8	37,5	15,3	-5,2	-15,0
5	-13	-11	-27,8	-20,0	-55,1	2,4	37,7	1,8	-8,0	-13,7
6	-17	-12	-33,7	-23,4	-49,9	7,6	26,3	0,3	-14,6	-13,5
II	-15,0	-11,7	-30,1	-24,9	-55,5	3,9	33,8	5,8	-9,3	-14,1
7	-17	-11	-35,6	-24,3	-43,5	6,9	24,4	1,2	-15,3	-12,4
8	-18	-12	-37,7	-18,5	-43,7	4,8	7,8	-3,1	-13,7	-12,6
9	-19	-15	-35,6	-14,5	-47,3	3,9	29,6	0,1	-11,8	-13,5
III	-18,0	-12,7	-36,3	-19,1	-44,8	5,2	20,6	-0,6	-13,6	-12,8
10	-23	-13	-36,1	-20,1	-50,2	2,1	24,5	-9,5	-16,6	-8,9
11	-24	-12	-35,1	-8,7	-50,2	2,4	15,0	-25,0	-20,0	-7,1
12	-20	-6	-33,9	-6,0	-49,3	5,5	13,0	-4,6	-16,3	-3,9
IV	-22,3	-10,3	-35,0	-11,6	-49,9	3,3	17,5	-13,0	-17,6	-6,6
2013/1	-16	-4	-42,9	-18,0	-47,2	14,6	16,0	21,6	-11,0	-8,5
2	-15	-4	-32,3	-6,1	-57,3	2,3	9,2	-3,9	-3,9	-2,0
3	-13	-1	-33,4	0,4	-55,7	5,7	36,9	19,9	-3,9	1,1
I	-14,7	-3,0	-36,2	-7,9	-53,4	7,5	20,7	12,5	-6,3	-3,1

Industrijska proizvodnja										Predevovalna industrija				Osnovna (el., plin, voda)		
Skupno					Rudarstvo											
Leto	indeks	letni porast	mesečna rast	indeks	letni porast	mesečna rast	indeks	letni porast	mesečna rast	indeks	letni porast	mesečna rast	indeks	letni porast	mesečna rast	
2007	131,3	6,2	0,56	119,2	3,6	0,69	132,4	7,5	0,65	115,2	-	-11,1	-	-0,96	-	-
2008	129,1	-1,7	-0,06	117,3	-1,6	-0,32	130,2	-1,7	-0,03	116,2	0,9	0,00	-	-0,00	-	-
2009	107,6	-16,7	-1,64	113,7	-3,1	-0,29	107,1	-17,7	-1,77	107,5	-7,5	-	-	-0,64	-	-
2010	115,3	7,1	0,78	127,5	12,1	1,00	115,3	7,6	0,84	107,8	0,3	-0,06	-	-	-	-
2011	104,4	2,6	-0,4	118,7	-7,7	-0,73	105,1	2,7	-0,45	89,1	4,6	0,09	-	-	-	-
2012	104,1	0,0	-0,15	110,7	-6,6	-0,86	103,6	-1,0	-0,19	98,7	10,0	0,69	-	-	-	-
2011/III	100,7	0,0	-	127,0	-9,3	-	101,4	-0,3	-	83,0	5,1	-	-	-	-	-
10	106,1	-2,1	-1,97	135,5	-6,0	3,75	106,5	-2,7	-2,45	90,9	4,7	0,22	-	-	-	-
11	111,8	0,4	-0,35	149,8	-2,5	1,91	111,2	-0,8	-0,51	102,2	13,1	1,59	-	-	-	-
12	95,8	-8,1	0,19	110,2	-16,3	2,32	93,3	-8,3	0,27	105,4	-4,0	0,67	-	-	-	-
IV	104,6	-3,1	-	131,8	-7,9	-	103,7	-3,8	-	99,5	4,0	-	-	-	-	-
2012/1	99,6	1,3	1,60	96,6	5,8	-0,78	98,2	1,0	1,68	102,5	3,4	1,15	-	-	-	-
2	101,2	4,3	1,48	86,9	-11,5	-4,57	99,4	3,2	1,41	108,5	16,2	2,97	-	-	-	-
3	114,4	-2,3	0,75	91,5	-21,2	-7,20	115,8	-2,6	1,06	97,4	5,2	0,68	-	-	-	-
I	105,1	0,9	-	91,7	-10,0	-	104,5	0,3	-	102,8	8,2	-	-	-	-	-
4	102,7	3,2	1,19	107,7	-7,5	-2,42	103,4	3,3	1,22	88,6	5,7	0,21	-	-	-	-
5	107,1	-3,2	0,10	114,3	10,2	-1,60	108	-4,6	0,04	90,7	9,5	0,86	-	-	-	-
6	108,2	-2,1	-0,35	112,8	-6,5	0,16	108,6	-4,2	-0,57	96,1	24,0	2,61	-	-	-	-
II	106,0	-0,8	-	111,6	-1,7	-	106,7	-2,1	-	91,8	12,8	-	-	-	-	-
7	103,9	4,3	-0,30	118,5	-5,2	0,65	103,3	2,6	-0,67	98,2	22,6	2,39	-	-	-	-
8	92,9	4,3	0,03	122,3	2,0	2,27	90,8	2,8	-0,17	97,9	16,3	2,86	-	-	-	-
9	107,2	-5,5	-1,39	128,7	-5,5	3,21	107,5	-6,9	-1,67	93	9,8	-0,09	-	-	-	-
III	101,3	0,6	-	123,2	-3,0	-	100,5	-1,0	-	96,4	16,1	-	-	-	-	-
10	113,8	7,1	0,36	138	1,8	3,82	113,7	6,6	0,30	101,6	11,8	0,07	-	-	-	-
11	107,8	-3,8	-1,14	123,5	-17,6	-1,66	106,8	-4,2	-1,26	104,6	2,3	-0,66	-	-	-	-
12	90,3	-5,8	-2,48	87,8	-20,3	-2,70	87,5	-6,3	-2,79	105,2	-0,2	-2,32	-	-	-	-
IV	104,0	-0,7	-	116,4	-11,7	-	102,7	-1,2	-	103,8	4,3	-	-	-	-	-
2013/1	101,0	14	0,97	76,3	-21,0	-1,94	100,0	18	11,0	107,2	4,6	-0,56	-	-	-	-

Leto	tisoč ur	Gradbeništvo			Nočitve domaćih gostova			Nočitve tujih gostova			Skupaj nočitve		
		letni porast	mesečna rast	v 1000	letni porast	mesečna rast	v 1000	letni porast	mesečna rast	v 1000	letni porast	mesečna rast	
2007	39383	10,9	0,80	3394	4,9	0,46	4867	8,4	0,74	8261	6,9	0,62	
2008	43591	10,7	0,86	3543	4,4	0,39	4809	-1,2	-0,08	8352	1,1	0,11	
2009	41929	-3,0	-0,92	3777	4,8	0,12	4526	-7,0	-0,42	8303	-2,0	-0,20	
2010	36901	-12,0	-1,01	3848	-4,2	-0,35	4923	0,7	0,03	8772	-1,5	-0,13	
2011	31765	-13,9	-0,91	3867	0,5	0,21	5373	9,1	0,67	9240	5,3	0,47	
2012	28965	-8,8	-1,07	3679	-4,9	-	5678	5,7	-	9355	1,2	-	
2012/III	8721	-12,5	-	1414	0,8	-	2428	10,2	-	3842	6,6	-	
10	2622	-8,9	-0,19	257	-2,9	-0,64	375	5,5	0,81	632	1,9	0,15	
11	2865	-10,7	1,12	233	8,6	1,89	216	5,2	-1,40	449	7,0	-0,03	
12	2454	-10,5	-0,23	234	-3,3	-0,08	241	5,8	2,12	474	1,2	-1,40	
IV	7941	-10,1	-	724	0,4	-	831	5,5	-	1555	3,1	-	
2012/1	1835	-6,8	-0,45	240	-0,3	0,62	337	0,6	-0,72	577	0,2	-0,20	
2	2076	-5,6	-0,85	325	-3,3	-0,80	216	4,5	-2,14	541	-0,3	-1,81	
3	2430	-9,5	-2,16	277	2,8	1,41	277	1,9	-0,09	553	2,4	0,43	
I	6341	-7,5	-	842	-0,5	-	830	2,0	-	1672	0,7	-	
4	2414	-6,9	-1,44	239	-14,3	-1,14	394	9,4	2,97	633	-0,9	1,22	
5	2673	-3,3	0,45	249	-1,6	-1,44	435	14,1	0,23	684	7,9	-0,34	
6	2580	-10,8	-1,61	355	0,9	-0,73	539	-3,7	1,17	893	-1,9	0,42	
II	7667	-7,1	-	843	4,6	-	1367	5,1	-	2210	1,2	-	
7	2710	-2,7	-0,99	483	-9,9	-3,45	923	8,4	2,23	1406	1,3	0,08	
8	2684	-9,5	-0,13	554	-4,1	-1,30	1078	6,3	1,61	1632	2,5	0,72	
9	2452	-17,4	-2,80	271	-9,8	-0,98	580	3,1	1,06	850	-1,4	0,58	
III	7846	-10,0	-	1308	-7,5	-	2581	6,3	-	3888	1,2	-	
10	2455	-6,4	-0,21	240	-6,6	-1,34	370	-1,3	-0,83	610	-3,5	-1,02	
11	2553	-10,9	-0,92	214	-8,1	1,02	276	28,2	3,88	491	9,3	2,21	
12	2103	-14,3	-2,16	232	-0,7	1,13	252	4,9	-0,96	484	2,2	-0,41	
IV	7111	-10,5	-	686	-5,2	-	899	8,1	-	1585	1,9	-	
2013/1	1705	-7,1	0,04	216	-10,0	-0,41	301	-10,8	-4,17	517	-10,5	-2,80	

Leto	PKM mio	Letalski			Cestni			Promet			Luški		
		letni porast	mesečna rast	tkm	letni porast	mesečna rast	tkm mio	letni porast	mesečna rast	tisoč T	letni porast	mesečna rast	meseca nast
2007	1185	13,7	0,88	13734	13,4	0,97	46587	-5,2	-0,31	15846	2,5	0,20	
2008	1349	13,8	1,49	16262	18,4	1,50	54715	17,4	1,32	16554	4,5	0,45	
2009	1194	-11,5	-1,16	14762	-9,2	-0,78	51707	-5,5	-0,50	13356	-19,3	-1,70	
2010	1224	2,5	0,19	-	-	-	57320	10,9	1,01	14591	9,2	0,66	
2011	1219	0,2	-0,9	-	-	-	57986	2,8	0,0	16201	14,0	1,2	
2012	1055	-13,5	-0,48	-	-	-	55967	-3,5	-1,46	16907	4,4	0,11	
2011/III	471	-2,5		3874	3,6		15316	1,7		4106	31,8		
10	101	4,1	-0,73	1492	11,8	-0,29	4932	-1,7	3,27	1610	13,1	-2,16	
11	63	-12,0	-3,89	1470	11,7	-0,33	5130	4,4	2,32	1141	-27,9	-7,65	
12	54	-20,7	-5,02	1241	11,7	-0,34	5226	3,7	0,20	1457	25,7	5,42	
IV	218	-11,0		4203	11,7		15288	2,1		4208	1,0		
2012/1	55	-23,0	-4,61	1304	6,0	0,55	5194	19,6	-0,53	1441	5,3	-2,73	
2	56	-15,8	-2,14	1396	6,0	0,63	4690	20,7	-1,65	1197	12,6	-2,97	
3	66	-11,5	-0,66	1517	6,0	0,64	4392	-10,7	-3,19	1429	7,1	2,09	
I	177	-16,8		4217	6,0		14276	8,6		4067	8,0		
4	83	-6,1	3,54	1387	-5,3	-1,46	4436	1,5	3,16	1390	-3,3	0,45	
5	92	-10,3	0,36	1369	-5,3	-1,63	4652	-6,5	-3,79	1574	7,5	3,16	
6	109	-14,2	-0,52	1395	-5,3	-1,72	4989	2,2	-2,29	1541	26,4	5,29	
II	284	-10,7		4151	-5,3		14078	-11		4506	9,3		
7	141	-19,2	-1,41	1297	-5,8	-1,62	5123	-2,5	-0,19	1499	16,8	1,37	
8	136	-15,5	-1,93	1051	-5,9	-1,39	4535	-16,1	-0,69	1168	-29,2	0,41	
9	112	-17,7	-0,75	1300	-5,9	-1,05	4851	4,2	0,92	1510	28,7	3,57	
III	389	-17,5		3647	-5,9		14509	-5,3		4177	17		
10	82	-18,7	-1,46	-	-	-	4612	-6,5	-0,13	1249	-22,4	-6,44	
11	71	11,4	3,76	-	-	-	4241	-17,3	-1,75	1405	23,2	-5,17	
12	53	-1,2	-0,70	-	-	-	4251	-18,7	2,71	1503	3,2	3,76	
IV	206	-5,6		-	-	-	1304	-14,3	-	4158	-1,2	-	
2013/1	55	0,1	-0,58	-	-	-	-	-	-	1383	-4,0	-3,25	

		Zaposlene osebe			Samozaposlene osebe			Iskalciziapositive			Skupaj	
	v podjetjih in organizacijah	letni porast	pri samoz. osebah	letni porast	podjetniki in poklici	letni porast	število	letni porast	aktivno prebivalstvo	letni porast	letri porast	
2006	675060	1,3	66527	1,7	51519	2,7	85836	-6,6	910675	0,6		
2007	696116	3,1	69933	5,1	53303	3,5	71336	-16,9	925334	1,6		
2008	717564	3,1	72300	3,4	55442	4,0	63216	-11,4	942473	1,9		
2009	699435	-2,5	67937	-6,0	58507	5,5	86353	371	944524	0,2		
2010	685733	-2,0	61461	-9,5	59824	2,2	100504	16,4	935543	-1,0		
2011	671812	-2,0	57238	-7,0	61258	2,0	110692	10,0	934658	0,0		
2012	662552	-1,4	54491	-4,8	60823	-0,7	110183	-0,5	920184	-1,5		
2011/5	674289	-2,1	58205	-6,4	61736	4,7	108634	10,4	937668	0,0		
6	674400	-2,1	58196	-6,3	61724	4,8	107081	9,1	936291	-0,1		
7	671146	-2,2	57372	-6,3	61373	3,5	107562	9,3	931724	-0,3		
8	670514	-2,0	57543	-6,1	61254	2,4	106996	8,0	930033	-0,3		
9	672235	-2,1	57440	-5,8	61083	1,1	107049	9,3	931540	-0,3		
10	672723	-2,0	57363	-5,3	61164	0,5	110905	8,0	935322	-0,3		
11	671945	-1,9	57006	-4,7	61235	0,6	111069	7,0	934488	-0,3		
12	667560	-0,8	55482	-3,6	61135	1,1	112754	2,5	930065	0,1		
2012/1	665195	-0,8	54454	-3,8	61473	1,3	115965	0,7	927533	-0,9		
2	6666092	-0,8	5470	-4,2	61440	0,8	115036	-0,5	927054	-1,1		
3	667916	-0,6	54804	-3,7	61357	0,2	110859	-2,7	925358	-1,2		
4	667700	-0,8	55305	-4,0	61151	-0,6	109084	-2,2	926003	-1,3		
5	667702	-1,0	55422	-4,8	60953	-1,3	106796	-1,7	923735	-1,5		
6	6666722	-1,1	55332	-4,9	60701	-1,7	105630	-1,4	921328	-1,6		
7	662760	-1,2	54971	-5,0	60406	-1,6	106896	-0,6	917442	-1,5		
8	660877	-1,4	54695	-4,9	60244	-1,6	106071	-0,9	914491	-1,7		
9	660484	-1,7	54702	-4,8	60395	-1,1	105441	-1,5	913758	-1,9		
10	659188	-2,0	54516	-5,0	60730	-0,7	110886	0,0	918027	-1,8		
11	657728	-2,1	53881	-5,5	60755	-0,8	111471	0,4	916473	-1,9		
12	648263	-2,9	51635	-6,9	60272	-1,4	118061	4,7	911009	-2,0		
2013/1	645270	-3,0	50260	-7,7	60302	-1,9	124258	7,2	912969	-1,6		
2	-	-	-	-	-	-	124066	7,8	-	-		
3	-	-	-	-	-	-	122911	10,9	-	-		

Cene živiljenskih potrebščin										Goniva	
Živiljenske potrebščine					Osnovna inflacija					Storitve	
Leto	indeks	letni porast	meseca rast	indeks	letni porast	meseca rast	indeks	letni porast	indeks	letni porast	indeks
2007	106,39	3,6	0,43	105,07	3,5	0,37	105,29	3,2	108,45	4,8	112,10
2008	112,33	5,7	0,28	110,19	5,1	0,37	111,28	5,7	114,26	5,3	122,64
2009	113,12	0,72	0,06	112,40	1,90	0,05	110,85	-0,37	117,96	3,24	117,13
2010	115,20	1,80	0,17	112,58	0,15	0,02	113,73	2,60	119,34	1,18	133,46
2011	117,29	1,81	0,19	113,47	0,79	0,12	117,29	3,12	119,37	0,03	145,09
2012/III	117,11	1,3	-	113,42	0,7	-	116,08	2,1	120,93	0,2	144,92
10	118,54	2,7	0,41	114,72	1,8	0,24	119,10	3,8	119,41	1,2	147,46
11	118,85	2,7	0,33	115,08	2,0	0,21	119,44	3,6	119,31	1,2	147,93
12	118,15	2,0	0,13	114,43	1,6	0,00	118,62	2,8	119,15	0,8	148,27
IV	118,51	2,5	-	114,74	1,8	-	119,05	3,4	119,29	1,1	147,89
2012/1	117,54	2,3	0,31	113,21	1,8	0,14	117,63	2,5	120,03	1,7	151,83
2	118,20	2,9	0,22	113,23	1,9	0,11	118,55	2,9	120,28	2,7	155,32
3	119,37	2,3	0,16	114,44	1,3	0,07	120,45	3,1	120,12	1,2	157,80
I	118,37	2,5	-	113,63	1,7	-	118,88	2,8	120,14	1,9	154,98
4	120,72	2,6	0,26	115,59	1,8	0,28	122,44	3,7	120,48	1,4	160,26
5	121,45	2,4	0,17	116,06	1,7	0,21	122,91	3,1	120,57	1,0	157,26
6	120,69	2,3	0,17	115,81	1,5	0,09	121,56	3,1	120,97	1,0	154,78
II	120,95	2,5	-	115,82	1,6	-	122,30	3,3	120,67	1,1	157,43
7	119,47	2,4	-0,13	114,72	1,5	0,17	119,56	3,6	121,84	0,7	154,89
8	120,31	2,9	0,03	114,97	1,6	0,02	120,59	4,3	122,59	1,0	161,34
9	121,58	3,3	0,46	115,96	1,6	0,25	122,78	4,8	122,44	1,6	165,64
III	120,45	2,9	-	115,22	1,6	-	120,98	4,2	122,29	1,1	160,62
10	121,75	2,7	0,47	116,70	1,7	0,23	123,76	3,9	121,51	1,8	162,75
11	121,64	2,3	0,36	117,05	1,7	0,22	123,25	3,2	121,83	2,1	158,42
12	121,31	2,7	0,17	116,59	1,9	0,21	122,80	3,5	121,84	2,3	158,04
IV	121,57	2,6	-	116,78	1,8	-	123,27	3,5	121,73	2,0	159,74
2013/1	120,37	2,4	0,11	115,24	1,8	0,16	121,58	3,4	122,20	1,8	158,94
2	121,35	2,7	0,23	115,62	2,1	0,31	122,79	3,6	122,35	1,7	164,42

Harmonizirani indeksi cen v Sloveniji [podatki Eurostatata]									
Leto	Skupni indeks			Blago		Storitve		Energija	
	indeks	letna rast	indeks	letna rast	indeks	letna rast	indeks	letna rast	indeks
2005	100,00	2,47	100,00	2,07	100,00	3,26	100,00	1,16	100,00
2006	102,54	2,54	102,06	2,06	103,52	3,52	101,55	1,55	108,45
2007	106,39	3,76	105,31	3,19	108,56	4,87	105,07	3,47	112,10
2008	112,28	5,53	111,28	5,66	114,26	5,25	110,32	4,99	122,64
2009	113,25	0,86	110,85	-0,40	117,96	3,23	112,40	1,88	117,13
2010	115,62	2,09	113,73	2,60	119,33	1,16	112,58	0,16	133,46
2011	118,03	2,09	117,29	3,13	119,37	0,00	113,47	0,79	145,19
2011/4	118,37	2,00	118,07	3,23	118,82	-0,39	113,56	0,25	145,60
5	119,35	2,43	119,27	3,86	119,38	-0,33	114,16	0,68	145,86
6	118,58	1,56	117,94	2,67	119,72	-0,61	114,15	0,40	143,04
7	117,31	1,06	115,40	1,80	120,95	-0,44	113,00	0,47	143,67
8	117,62	1,20	115,67	2,08	121,36	-0,55	113,16	0,27	145,84
9	118,33	2,26	117,18	2,56	120,47	1,67	114,10	1,32	145,26
10	119,25	2,91	119,10	3,77	119,41	1,23	114,72	1,69	147,46
11	119,44	2,77	119,44	3,58	119,31	1,21	115,08	1,85	147,93
12	118,84	2,10	118,62	2,78	119,15	0,78	114,43	1,36	148,27
2012/1	118,49	2,25	117,63	2,52	120,03	1,71	112,78	1,60	151,83
/2	119,18	2,81	118,55	2,86	120,28	2,70	113,23	1,88	155,32
/3	120,38	2,44	120,45	3,10	120,12	1,18	114,44	1,31	157,80
/4	121,82	2,91	122,44	3,70	120,48	1,40	115,59	1,79	160,26
/5	122,16	2,35	122,91	3,05	120,57	1,00	116,06	1,66	157,26
/6	121,40	2,38	121,56	3,06	120,97	1,04	115,81	1,45	154,78
/7	120,38	2,61	119,56	3,60	121,84	0,73	114,72	1,52	154,89
/8	121,38	3,14	120,59	4,25	122,58	1,00	114,97	1,60	161,34
/9	122,71	3,70	122,78	4,78	122,44	1,63	115,96	1,63	165,64
/10	123,04	3,18	123,76	3,91	121,51	1,75	116,70	1,73	162,75
/11	122,81	2,82	123,25	3,19	121,83	2,11	117,05	1,71	158,42
/12	122,51	3,10	122,80	3,52	121,84	2,25	116,59	1,89	158,04
2013/1	121,84	2,83	121,58	3,44	122,20	1,81	115,24	2,18	158,94
/2	122,69	2,94	122,79	3,58	122,35	1,72	115,62	2,11	164,42
									5,86

Harmonizirani indeksi cen v euro območju										
	Skupni indeks			Blago		Storitev			Energija	
Leto	indeks	letna rast	indeks	letna rast	indeks	letna rast	indeks	letna rast	indeks	letna rast
2005	100,0	2,2	100,0	2,1	100,0	2,3	100,0	1,5	100,0	101
2006	102,2	2,2	102,3	2,3	102,0	2,0	101,6	1,5	107,8	7,8
2007	104,4	2,1	104,2	1,9	104,5	2,5	103,6	2,0	110,5	2,6
2008	107,8	3,4	108,2	4,0	107,2	2,5	106,1	2,5	122,9	11,6
2009	108,1	1,0	107,3	-0,9	109,4	2,0	107,6	1,4	112,2	-8,7
2010	109,8	1,5	109,1	1,6	110,8	1,3	108,6	0,9	120,3	7,2
2011	112,8	2,7	112,8	3,4	112,8	1,8	110,5	1,7	134,4	11,9
2011/4	113,10	2,84	113,51	3,40	112,54	2,04	110,60	1,79	135,56	12,45
5	113,11	2,73	113,60	3,38	112,44	1,82	110,68	1,76	134,69	11,10
6	113,10	2,72	113,30	3,23	112,84	1,99	110,80	1,81	133,98	10,94
7	112,41	2,54	111,45	2,94	113,81	1,99	110,00	1,55	135,11	11,82
8	112,62	2,52	111,62	2,96	114,08	1,95	110,37	1,57	134,86	11,77
9	113,48	2,99	113,68	3,73	113,22	1,94	111,22	1,97	136,04	12,41
10	113,87	3,03	114,41	3,89	113,13	1,83	111,55	2,00	136,86	12,44
11	113,98	3,03	114,79	3,87	112,87	1,86	111,53	1,99	137,75	12,28
12	114,35	2,75	114,73	3,33	113,84	1,93	111,94	1,99	137,64	9,68
2012/1	113,42	2,64	113,44	3,18	113,42	1,89	110,25	1,89	141,17	9,23
2	113,99	2,73	114,03	3,37	113,95	1,82	110,85	1,97	142,78	9,54
3	115,47	2,66	116,47	3,33	114,09	1,74	112,27	2,00	145,03	8,54
4	116,01	2,57	117,11	3,17	114,48	1,72	112,74	1,93	146,60	8,14
5	115,85	2,43	116,89	2,89	114,42	1,78	112,77	1,90	144,55	7,32
6	115,76	2,36	116,47	2,79	114,78	1,74	112,84	1,85	142,15	6,10
7	115,14	2,42	114,61	2,83	115,91	1,84	112,12	1,92	143,73	6,37
8	115,59	2,64	115,16	3,17	116,91	2,48	112,31	1,76	146,82	8,87
9	116,44	2,62	117,43	3,24	115,14	2,01	113,10	1,69	148,70	9,09
10	116,71	2,49	117,94	3,03	115,14	1,73	113,45	1,68	148,00	7,97
11	116,48	2,19	117,77	2,59	114,70	1,64	113,35	1,64	145,63	5,72
12	116,98	2,22	117,62	2,52	115,89	1,72	113,85	1,71	144,84	5,23
2013//1	115,67	1,98	115,97	2,23	115,27	1,63	112,21	1,78	146,67	3,89
/2	116,09	1,84	116,37	2,05	115,70	1,58	112,52	1,51	148,48	3,99

	Industrijske cene						Repromaterial				Življenske potrebuščine			
	Skupaj			Oprema			letni indeks	meseca rast	letni indeks	meseca rast	letni indeks	meseca rast	letni porast	meseca rast
Leto	indeks	letni porast	meseca rast	indeks	letni porast	meseca rast	indeks	meseca rast	indeks	meseca rast	indeks	meseca rast	letni porast	meseca rast
2007	108,00	5,5	0,53	101,09	0,9	0,01	111,55	7,6	0,65	104,78	3,2	0,39	0,39	0,39
2008	114,03	5,6	0,38	104,72	3,6	0,50	117,98	5,8	0,32	110,67	5,6	0,39	0,39	0,39
2009	113,58	-0,4	-0,16	102,96	-1,6	-0,43	116,68	-1,1	-0,17	110,25	-0,4	-0,15	-0,15	-0,15
2010	115,90	2,0	0,17	102,58	-0,4	-0,03	120,07	2,9	0,25	111,36	1,0	0,08	0,08	0,08
2011	120,28	3,78	0,24	103,19	0,59	0,05	126,30	5,20	0,29	114,12	2,5	0,19	0,19	0,19
2012	121,50	1,01	0,10	104,14	0,93	0,04	127,30	0,79	0,08	115,71	1,40	0,16	0,16	0,16
2011/III	120,73	3,7	-	103,30	0,5	-	126,94	5,0	-	114,40	2,5	-	-	-
10	120,68	3,1	-0,02	103,65	0,9	0,17	126,80	4,2	-0,05	114,30	2,0	-0,02	-0,02	-0,02
11	120,47	2,9	-0,13	103,31	0,6	-0,03	126,41	3,7	-0,18	114,47	2,3	-0,07	-0,07	-0,07
12	120,50	2,6	-0,08	103,58	1,3	0,31	126,09	3,0	-0,02	114,97	2,5	0,08	0,08	0,08
IV	120,55	2,9	-	103,51	0,9	-	126,43	3,6	-	114,58	2,3	-	-	-
2012/I	120,49	1,9	-0,15	103,38	0,7	0,08	126,03	2,0	-0,10	115,20	2,3	0,09	0,09	0,09
2	120,39	0,7	-0,18	103,64	0,6	0,30	125,95	0,2	-0,12	114,80	1,6	0,07	0,07	0,07
3	120,81	0,6	-0,07	104,64	1,7	0,42	126,60	0,3	-0,01	114,55	0,8	0,04	0,04	0,04
I	120,56	1,1	-	103,89	1,0	-	126,19	0,8	-	114,85	1,6	-	-	-
4	121,35	0,7	-0,04	104,46	1,2	0,23	127,42	0,5	-0,12	114,91	0,6	0,05	0,05	0,05
5	121,85	1,3	0,17	104,67	1,6	0,15	127,88	1,2	0,05	115,52	1,1	0,23	0,23	0,23
6	121,85	0,8	0,11	104,27	1,3	-0,02	127,83	0,7	0,10	115,85	0,9	0,06	0,06	0,06
II	121,68	0,9	-	104,47	1,4	-	127,71	0,8	-	115,43	0,9	-	-	-
7	121,66	0,9	0,25	104,27	1,0	-0,10	127,62	0,7	0,17	115,62	1,2	0,24	0,24	0,24
8	121,79	0,8	0,29	104,06	0,6	-0,16	127,83	0,6	0,23	115,78	1,3	0,15	0,15	0,15
9	121,84	0,9	0,21	104,38	1,1	-0,13	127,64	0,6	0,22	116,07	1,2	0,13	0,13	0,13
III	121,76	0,9	-	104,24	0,9	-	127,70	0,6	-	115,82	1,2	-	-	-
10	122,10	1,2	0,16	104,03	0,4	-0,16	127,83	0,8	0,17	116,71	2,1	0,32	0,32	0,32
11	122,08	1,3	0,24	104,05	0,7	-0,12	127,67	1,0	0,23	116,92	2,1	0,31	0,31	0,31
12	121,76	1,0	0,26	103,87	0,3	0,02	127,28	0,9	0,16	116,63	1,4	0,27	0,27	0,27
IV	121,98	1,2	-	103,98	0,5	-	127,59	0,9	-	116,75	1,9	-	-	-
2013/I	121,77	1,1	0,13	104,17	0,8	-0,02	127,57	1,2	0,12	116,01	0,7	-0,07	-0,07	-0,07
2	121,75	1,1	-0,05	103,68	0,0	-0,01	127,29	1,1	-0,19	116,55	1,5	0,09	0,09	0,09

Povprečne plače										BTO plača za plačano uro	
	Skupaj bruto			Skupaj neto			Število plačanih ur				
Leto	€	letni porast	mesečna rast	€	letni porast	mesečna rast	število	letni porast	mesečna rast	letni porast	mesečna rast
2007	1284,20	5,9	0,53	834,17	79	0,64	170	0	-0,02	7,55	5,7
2008	1391,14	8,3	0,67	899,65	78	0,63	170	0,0	0,0	8,19	8,5
2009	1439,26	3,5	0,11	930,16	3,4	0,12	168	-1,2	-1,2	8,58	4,9
2010	1494,89	3,9	0,31	966,69	3,9	0,33	168	0,3	0,0	8,87	3,5
2011	1524,56	2,0	0,09	987,34	2,2	0,10	167	-0,7	-0,7	9,08	2,3
2012	1526,26	0,1	-0,09	991,47	0,4	-0,05	168	0,6	0,6	9,08	0,1
2011/III	1510,39	1,7	-	980,52	1,8	-	170	0,0	-	8,88	1,9
10	1510,44	1,5	-0,20	979,53	1,6	-0,18	164	0,0	-	9,19	1,55
11	1651,88	1,1	-0,13	1053,96	1,2	-0,10	170	0,0	-	9,73	1,14
12	1546,09	0,8	-0,22	999,33	1,0	-0,20	161	-8,0	-	9,12	4,11
IV	1569,47	1,1	-	1010,94	1,3	-	165	-2,7	-	9,35	2,3
2012/I	1529,04	2,2	0,23	993,53	2,2	0,25	169	3,0	-	9,03	-1,2
2	1523,11	2,0	0,47	988,47	1,9	0,37	163	3,2	-	9,32	-1,6
3	1535,11	0,7	-0,06	995,20	0,8	-0,06	169	-4,0	-	9,06	4,4
I	1529,09	1,6	-	992,40	1,7	-	167	0,7	-	9,14	0,5
4	1519,12	1,0	-0,08	987,67	1,2	-0,05	164	0,0	-	9,29	1,5
5	1535,93	1,3	0,26	996,62	1,4	0,29	176	3,5	-	8,74	-1,9
6	1501,40	-1,3	-0,39	978,99	-0,7	-0,25	164	-3,5	-	9,14	2,4
II	1518,82	0,3	-	987,76	0,6	-	168	0,0	-	9,06	0,7
7	1498,05	-0,1	-0,29	976,81	0,2	-0,18	170	3,7	-	8,83	-3,2
8	1512,95	-0,7	-0,10	985,55	-0,3	-0,03	176	0,0	-	8,61	-0,6
9	1498,00	-0,6	-0,27	972,73	-0,6	-0,29	158	-7,1	-	9,41	6,2
III	1503,00	-0,5	-	978,36	-0,2	-	168	-1,1	-	8,95	0,8
10	1515,95	0,4	-0,05	986,81	0,7	-0,01	175	6,7	-	8,65	-5,9
11	1611,93	-2,4	-0,57	1035,01	-1,8	-0,49	169	-0,6	-	9,52	-2,2
12	1534,54	-0,7	-0,26	1000,21	0,1	-0,12	164	1,9	-	9,39	3,0
IV	1554,14	-0,9	-	1007,34	-0,3	-	169	2,7	-	9,19	-1,7
2013/I	1566,87	-1,4	-	1014,19	-0,7	-	167	1,3	-	9,37	-0,3

	Leto	Skupaj			Neposredni davki in ostali prihodki			DDV in trošarine			Carine		
		mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast
2007	13421,12	8,3	0,99	8992,07	6,3	0,88	4312,16	11,1	1,09	116,89	128,9	7,95	
2008	14682,00	9,4	0,54	9958,52	10,7	0,73	4604,16	6,8	-1,39	120,09	2,77	-0,91	
2009	13734,30	-6,1	-0,45	9194,90	-6,9	-0,64	4448,90	-2,8	0,01	90,50	-24,0	-4,44	
2010	13652,60	-0,4	0,2	8986,77	-2,2	0,0	4575,15	4,3	0,5	90,68	5,5	2,5	
2011	14318,09	4,8	-0,85	9490,15	5,3	-0,1	4721,80	5,2	-0,3	10614	17,9	0,0	
2012	13924,47	0,6	-0,10	9200,75	4,9	0,26	4641,18	-1,0	-0,12	82,55	-19,0	-1,75	
2011/III	3341,81	-1,7	-	2277,58	1,6	-	1100,39	-7,8	-	23,85	54	-	
10	785,54	-310	-9,07	350,40	-53,5	-13,33	427,85	13,8	-2,43	7,30	-20,6	-6,46	
11	1242,83	-1,2	-0,24	758,73	-2,3	-1,73	475,50	0,1	2,32	8,60	21,8	-2,74	
12	1630,66	26,6	5,96	1252,70	44,0	9,78	388,75	-9,9	-1,46	9,21	8,2	0,69	
IV	3659,04	-1,9	-	2361,83	-3,9	-	1272,10	1,3	-	25,11	3,1	-	
2012/I	1186,10	0,3	1,50	753,75	1,4	111	425,63	-1,4	2,75	6,72	-13,7	-0,31	
2	1023,10	1,9	-0,56	751,40	3,8	160	264,37	-2,8	-4,72	7,34	-4,6	-3,06	
3	1181,22	1,2	2,67	755,11	0,8	1,47	417,85	2,0	6,21	8,26	0,3	1,04	
I	3390,42	1,2	-	2260,25	2,0	-	1107,85	-0,7	-	22,32	-6,0	-	
4	1237,56	3,4	1,53	785,79	-4,9	2,48	443,02	22,4	1,34	8,75	-4,0	-2,73	
5	1117,75	-26,2	-1,37	758,66	-25,1	-0,90	352,53	-27,5	-0,75	6,56	-57,1	-4,37	
6	1161,09	-7,3	-1,04	837,95	-2,1	0,68	316,60	-18,3	-3,76	6,54	-27,7	-4,97	
II	3516,41	-10,0	-	2382,40	-10,7	-	1112,15	-7,8	-	21,86	29,6	-	
7	1121,01	7,4	-1,50	636,08	-2,8	-2,97	479,02	26,0	1,30	5,91	-36,1	-5,81	
8	1170,12	-1,4	-0,49	770,63	-0,6	-0,52	393,89	-2,8	-0,12	5,60	-12,7	-1,45	
9	1042,21	-6,2	-1,59	723,99	-8,1	-0,98	311,88	-1,0	-2,66	6,34	-22,5	-0,34	
III	3333,34	-0,1	-	2130,70	-3,8	-	1184,79	7,4	-	17,85	-23,8	-	
10	1285,11	63,6	2,93	787,49	124,7	2,75	490,06	14,5	3,71	7,57	3,6	1,79	
11	1217,74	-2,0	-0,51	788,03	3,9	-0,11	422,18	-11,2	-1,06	7,53	-12,4	4,39	
12	1181,45	-27,5	-2,09	851,88	-32,0	-1,52	324,15	-12,1	-3,66	5,42	-41,2	-5,22	
IV	3684,30	11,3	-	2427,40	32,2	-	1236,39	-2,9	-	20,51	-16,6	-	
2013/I	1144,35	-3,5	0,00	726,28	-3,6	-0,48	412,81	-3,0	0,89	5,26	-21,7	-3,62	
2	1015,82	-0,7	-0,37	714,07	-5,0	-0,36	295,46	11,8	-0,54	6,28	-14,4	-1,25	

	Prispevki za socialno varnost						Zaposlovanje					
	Skupno			Zdravstveno zavarovanje			Pokojninsko zavarovanje					
	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast
2007	4972,19	8,4	0,79	1968,62	8,0	0,76	2979,11	8,6	0,81	24,45	9,0	0,95
2008	5496,23	10,5	0,78	2169,86	10,2	0,82	3300,93	10,8	0,77	2711	10,9	1,18
2009	5597,70	2,01	-0,26	2221,80	2,58	-0,24	3347,60	1,58	-0,27	28,30	4,78	1,42
2010	5690,63	1,7	0,3	2263,68	1,9	0,3	3399,24	1,5	0,3	27,70	-2,0	-1,6
2011	5781,44	1,1	-0,1	2302,45	1,3	0,0	3451,02	0,9	-0,2	27,97	1,8	0,6
2012	5720,63	8,4	-0,13	2268,25	5,7	-0,25	3425,95	-0,01	-	26,34	-0,1	-
2011./III	1423,27	1,0	-	566,80	1,1	-	849,42	10	-	7,04	1,9	-
10	199,89	-57,7	-13,51	95,80	-49,0	-11,27	103,10	-63,5	-15,06	0,99	-56,9	-16,23
11	442,41	-6,9	-1,66	171,44	-9,5	-2,51	267,89	-5,5	-1,19	3,08	33,7	6,93
12	822,70	55,5	13,81	317,16	52,4	12,80	502,92	57,9	14,60	2,62	1,3	-0,71
IV	1465,01	-3,1	-	584,39	-2,0	-	873,91	-3,7	-	6,70	-7,3	-
2012./1	495,59	3,8	2,09	193,45	1,6	1,28	305,49	7,4	2,88	-3,35	-244,2	-
2	480,15	3,2	1,78	193,10	3,9	1,56	285,84	3,2	1,96	1,20	-47,8	-
3	500,17	4,5	1,80	197,73	4,0	1,48	299,88	4,8	1,99	2,56	12,0	-
1	1475,91	3,9	-	584,28	3,2	-	891,21	5,1	-	0,41	-93,3	-
4	479,08	0,1	0,37	190,33	-0,1	0,13	286,55	0,3	0,46	2,20	-1,6	-
5	487,99	-5,2	0,25	195,30	-4,2	0,29	290,58	-5,8	0,18	2,12	-16,6	-
6	486,01	1,5	0,02	192,27	1,0	-0,18	292,16	2,2	0,09	1,58	-37,7	-
II	1453,08	-1,2	-	577,90	-1,1	-	869,29	-1,1	-	5,89	-18,6	-
7	471,93	-0,8	-0,73	184,49	-2,5	-1,13	286,97	0,9	-0,49	0,47	-80,4	-
8	483,95	2,7	0,00	198,09	5,4	0,54	293,57	4,4	0,33	-7,71	-430,6	-
9	438,91	-7,8	-1,85	156,25	-17,7	-4,01	281,69	-0,8	-0,44	0,97	-58,1	-
III	1394,79	-2,0	-	538,83	-4,9	-	862,22	1,5	-	-6,27	-189,7	-
10	500,73	150,5	3,03	217,76	127,3	5,02	280,74	172,3	1,62	2,23	124,5	-
11	379,75	-14,2	-5,47	148,95	-13,2	-5,40	211,95	-20,9	-7,01	18,94	514,3	-
12	516,37	-37,2	-2,86	200,62	-36,7	-2,60	310,53	-38,3	-3,34	5,22	98,8	-
IV	1396,85	33,0	-	567,24	25,8	-	803,22	37,7	-	26,39	245,9	-
2013./1	465,57	-6,1	-1,28	185,77	-4,0	-0,96	277,63	-9,1	-1,66	2,18	-164,9	-
2	458,82	-4,4	-0,59	185,10	-4,1	-0,23	271,82	-4,9	-0,85	1,90	58,5	-

Leto	Krediti podjetjem			Krediti prebivalstvu			Depoziti podjetij			Depoziti prebivalstva		
	mio. €	letni porast	mio. €	letni porast	mio. €	letni porast	mio. €	letni porast	mio. €	letni porast	mio. €	letni porast
2006	11784	22,8	4871	25,8	3299	6,9	10940	6,0				
2007	15292	29,8	6117	25,6	3647	10,5	12003	9,7				
2008	19438	28,0	7443	22,4	3735	2,4	13237	10,3				
2009	20790	0,93	8413	7,49	3868	1,79	14362	4,55				
2010	20827	0,07	9282	10,33	4038	4,40	14897	3,73				
2011	20091	-3,53	9454	1,85	4016	-0,54	15151	1,71				
2012	18682	-7,02	9267	-1,98	3823	-4,83	15114	-0,24				
2011/12	20995	0,57	9226	9,16	3904	3,23	14998	3,30				
1	20979	-0,09	9233	8,88	3909	5,59	15034	3,04				
2	20929	-0,60	9276	7,85	3922	0,80	14940	2,74				
3	20964	-0,92	9304	7,60	3910	-0,66	14923	2,65				
4	20906	-1,49	9383	7,84	3820	-3,07	15120	2,71				
5	20916	-1,53	9425	5,93	3848	-0,34	15145	2,40				
6	20843	-2,16	9507	6,65	3948	2,33	15203	2,92				
7	20742	-1,70	9490	4,72	3960	3,34	15168	2,52				
8	20599	-2,55	9468	3,83	4032	5,30	15146	2,49				
9	20638	-2,15	9481	3,63	3935	1,37	15096	2,65				
10	20648	-1,58	9467	2,62	3974	-3,07	15072	2,26				
11	20092	-3,53	9454	1,85	4017	-0,52	15151	1,71				
12	20191	-3,83	9421	2,11	3945	1,05	15240	1,61				
2012/13	20144	-3,98	9391	1,71	3900	-0,23	15331	1,98				
1	20061	-4,15	9412	1,47	3949	0,69	15282	2,29				
2	20040	-4,41	9380	0,82	3932	0,56	15311	2,60				
3	19982	-4,42	9380	-0,03	3951	3,43	15286	1,10				
4	19838	-5,15	9361	-0,68	3941	2,42	15273	0,85				
5	19711	-5,43	9341	-1,75	3954	0,15	15283	0,53				
6	19670	-5,17	9346	-1,52	4022	1,57	15141	-0,18				
7	19551	-5,09	9338	-1,37	3958	-1,84	15041	-0,69				
8	19450	-5,76	9341	-1,48	4026	2,31	14944	-1,01				
9	19190	-7,06	9318	-1,57	4032	1,46	14965	-0,71				
10	18643	-7,21	9267	-1,98	3824	-4,80	15115	-0,24				
11	18584	-7,96	9191	-2,44	3795	-3,80	15225	-0,10				
12	2013/1											

